

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม:
ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลชัยภูมิ อำเภอภุมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

นางตำรวจ บุญสม นันต์สิทธิ์

ร.๕๗ . ๕
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

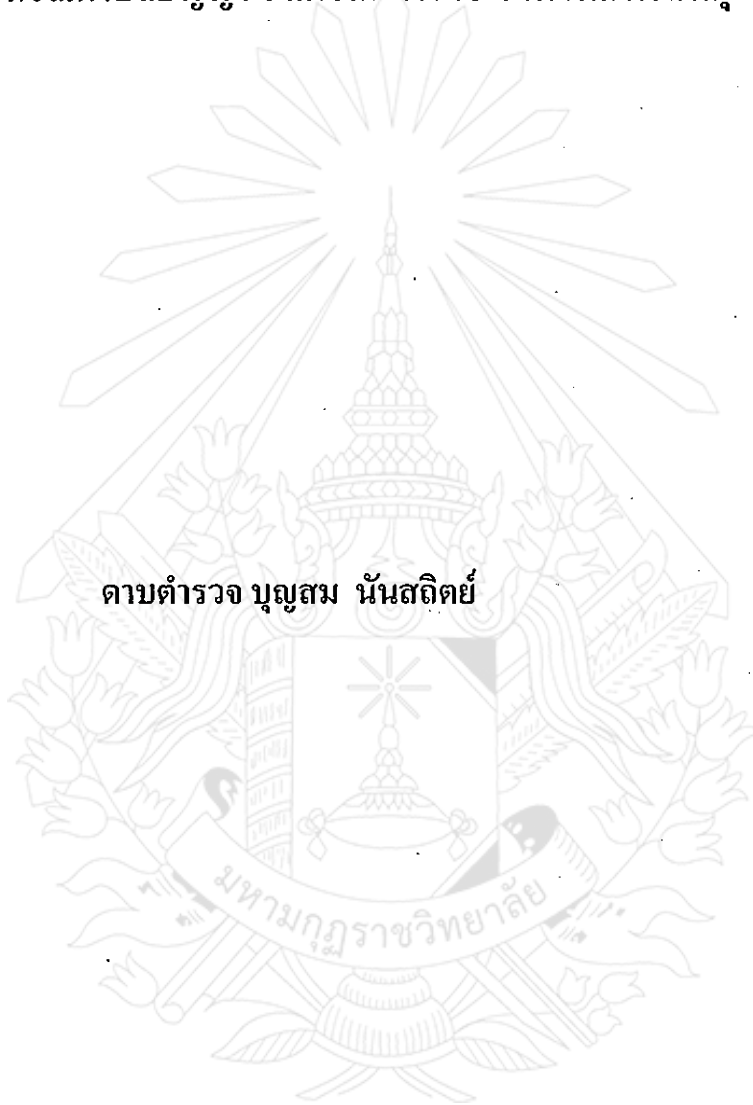
สาขาวิชาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม :
ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลรัษฎา อำเภอภูกามยาว จังหวัดกาฬสินธุ์

ดาบตำรวจ บุญสม นันทิตย์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

B 9367

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม :
ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

**VOLUNTEERS' PARTICIPATION IN COMMUNITY POLICE PROJECT
IN CRIME PREVENTION : A CASE STUDY OF TAMBON THANYA,
KAMALASAI DISTRICT, KALASIN PROVINCE**

POL. SEM. SGT. MAJ. BOONSOM NUNSATIT

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

GRADUATE SCHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

B.E. 2550 (2007)

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกัน
อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัด
กาฬสินธุ์

ชื่อนักศึกษา : ด.ศ. บุญสม นันสถิตย์

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : พระสุทธิสารโสภณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พ.ต.ท. ทองพูล ทองจันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

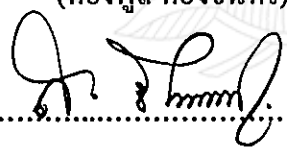

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

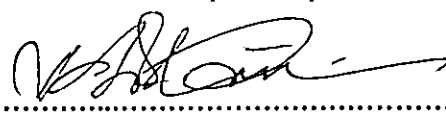
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(พระสุทธิสารโสภณ)

พ.ต.ท.
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ทองพูล ทองจันทร์)

..... กรรมการ
(ผศ. พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร. ทองแพร ไชยตันเทือก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Volunteers' Participation in Community Police Project in Crime Prevention : A Case Study of Tambon Thanya, Kamalasai District, Kalasin Province

Student's Name : Pol. Sem. Sgt. Maj. Boonsom Nunsatit

Department : Government

Advisor : Phrasutthisarasophon

Co-Advisor : Police Lieutenant Thongpool Thongjan

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

..... Dean of Graduate School
(Phragrupaladsampipattanaviriyajarn)

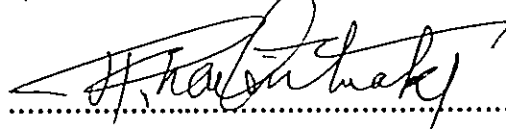
Thematic Committee

..... Chairman
(Phragrupaladsampipattanaviriyajarn)

..... Advisor
(Phrasutthisarasophon)

..... Co - Advisor
(Thongpool Thongjan)

..... Member
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

..... Member
(Dr. Thongpae Chaitontuak)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัด กาฬสินธุ์
ชื่อนักศึกษา	: ด.ต.บุญสม นันสติศย์
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระสุทธิสารโสภณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พ.ต.ท.ทองพูล ทองจันทร์
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๐

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์มีวัตถุประสงค์สองประการ ประการแรกเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และประการที่สองเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบ ไม่มีโครงสร้างและมีโครงสร้างแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และนำเสนอผลการวิจัย โดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ราษฎรอาสาสมัครส่วนมากไม่เคยได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย เพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจ ในการออกตรวจเยี่ยมหมู่บ้านมีอยู่เป็นประจำโดยเฉลี่ยอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง มีการจัดระบบป้องกันอาชญากรรม และได้มีการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ในเรื่องการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ ราษฎรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรม การปราบปรามอาชญากรรม มีการออกตรวจสืบสวน ตลอดจนพบปะกับผู้นำชุมชน และมีส่วนร่วมในการปราบปรามอาชญากรรมในช่วงมีงานบุญประเพณี ได้มีการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อระดมกำลังในการช่วยเหลือระงับเหตุการณ์ต่าง ๆ หรืออุบัติเหตุที่ร้ายแรง และมีการจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น โดยมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง มีการกระจายกำลังออกสู่พื้นที่ จัดเก็บข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สถานที่สำคัญ และสถิติการเกิดอาชญากรรม ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ สาเหตุที่เกิด พื้นที่แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำผิดอาญา สภาพอาชญากรรม สถิติคดีอาญา และมีการ

ประชาสัมพันธน์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม และอุบัติภัยให้กับประชาชนทราบ ราษฎรอาสาสมัครส่วนมากจะเป็นผู้ประสานงานให้กับส่วนราชการ คือการส่งหนังสือให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และได้มีการเผยแพร่ทางหอกระจายข่าวให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ราษฎรอาสาสมัครยังมีส่วนร่วมน้อย เนื่องจากราษฎรอาสาสมัครเห็นว่าเป็นหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ประกอบกับการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ

Thematic Title : **Volunteers' Participation in Community Police Project in Crime Prevention : A Case Study of Tambon Thanya, Kamalasai District, Kalasin Province**

Student's Name : **Pol. Sem. Sgt. Maj. Boonsom Nunsatit**

Department : **Government**

Advisor : **Phrasutthisarasophon**

Co - Advisor : **Police Lieutenant Thongpool Thongjan**

Academic Year : **B.E. 2550 (2007)**

ABSTRACT

The purpose of the thematic paper had twofold: (1) to study volunteers' participation in community police project for preventing crimes within the boundary of Thanya, Kamalasai District, Kalasin Province, and (2) to study suggestions on stepping up their participation in the said project therein by studying data from documents, relevant research and field study. The research instrument was the questionnaire with both non-structured and structured queries. Data obtained were analyzed according to its purpose. And research findings were presented in terms of the descriptive analysis.

Research findings were found that volunteers' participation in community police project for crime prevention therein was marginal; most of volunteers hardly ever attended the meetings presided over by the committee on peace and security affairs as they assumed that those affairs were in charge of police. In patrolling to pay a visit to villages regular took place at once a week on the average. Systems of preventing crimes were arranged in villages and key places. Volunteers had played the roles in performing their duties according to the project activities. In respect of suppressing crimes, there were investigative patrols including meeting community leaders and taking part in suppressing crimes during festival events. Also, there was coordination with village group chief and village headmen to deploy volunteers in helping to foil various criminal incidents or to rescue natural disasters.

Data on localities were stored successively. Volunteers were sent to various areas to collect data, details of persons, key places and frequency of criminal occurrence, the prime time of criminal occurrence, causes of its occurrence, and the areas prone to crimes. Basic data base on committing criminal offences, circumstantial conditions, statistics of criminal offences and public relation was made known to have the volunteers and villagers kept abreast of preventing crimes and to be aware of natural disasters. Most of volunteers would act as coordinators for the government sectors by delivering documents to village group chiefs and village headmen. Meanwhile, information was broadcast t through

the loudspeaker tower in the villages to let villagers know and gave cooperation to police in preventing crimes.

In conclusion, volunteers' participation in community police project for preventing crimes, volunteers still participate in the activities in the least level since they realized that preventing crimes was police's duties.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลรัษฎา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้รับความเมตตา กรณาจากหลายฝ่ายด้วยกันที่ให้โอกาสและให้คำปรึกษาชี้แนะ และให้กำลังใจในการจัดทำด้วยดีตลอดมา จนประสบผลสำเร็จลงได้

กราบนมัสการขอขอบคุณ พระสุทธิสารโสภณ ที่ได้รับเป็นที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณ พันตำรวจโททองพูล ทองจันทร์ ที่รับเป็นที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม

ขอกราบขอขอบคุณ พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาภูมิราชวิทยาลัย ขอขอบพระคุณ ผศ. พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก และ ดร. ทองแพรว ไชยตันเทือก ที่ได้ เมตตาเป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข รูปแบบและรูปเล่ม จนทำให้สารนิพนธ์ เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์

ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และข้าราชการตำรวจสถานี ตำรวจภูธรอำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูล และการเก็บข้อมูลในการค้นคว้าวิจัย

ขอขอบพระคุณราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชน ประชาชนทุกท่านที่ได้กรุณาให้ ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และตอบแบบสัมภาษณ์ จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอขอบคุณมารดาบิดา รวมทั้งครอบครัว ญาติมิตร และเพื่อนๆ พี่ๆ รัฐศาสตร์การปกครอง ที่ให้คำปรึกษาและเป็นแรงใจแก่ผู้ศึกษาวิจัยมา โดยตลอด

ดาบตำรวจบุญสม นันสถิตย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๕
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม	๑๓
๒.๓ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	๑๖
๒.๔ ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม	๑๕
๒.๕ ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์	๒๒
๒.๖ งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์	๒๓
๒.๗ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับราษฎรอาสา	๒๘
๒.๘ สภาพพื้นที่ของตำบลชัยภูมิ อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดกาฬสินธุ์	๓๓
๒.๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๒
๒.๑๐ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔๗

บทที่ ๓ วิธีดำเนินงานวิจัย	๔๗
๓.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	๔๗
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๗
๓.๓ การสร้างและทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๗
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๘
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๕๕
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๕๕
๕.๒ อภิปรายผล	๕๖
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๕๗
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๕๗
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๕๘
บรรณานุกรม	๖๐
ภาคผนวก	๖๔
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	๖๕
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	๖๖
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๖๑
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	๖๓
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	๖๕
ประวัติผู้วิจัย	๗๑

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตำรวจเป็นกลไกควบคุมทางสังคมอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำรงอยู่ของสังคมมีความสงบสุขปลอดภัย ตรงกับคำกล่าวที่ว่า ตำรวจคือ ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ การดำเนินงานและการปฏิบัติงานของตำรวจเป็นงานที่ควบคุมสภาพต่างๆ ให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม ตำรวจจึงเป็นหน่วยงานหลักของสังคม แต่เดิมนั้นในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมุ่งเสริมสร้างองค์การตำรวจในลักษณะปิดพยายามทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามลำพังโดยไม่จำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือจากประชาชน โดยตรง แต่เน้นการใช้ยุทธวิธีของตำรวจแบบจารีตประเพณี ซึ่งได้แก่ การตรวจห้องที่ผู้ยาม การตั้งจุดตรวจ จุดสกัดและการระดมปราบปรามอาชญากรรม*

ภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจในปัจจุบันจำเป็นจะต้องนำงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และมวลชนสัมพันธ์มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

การแสวงหาความร่วมมือนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตอยู่ เพราะคนเราไม่สามารถที่จะประกอบกิจกรรมการทำงานทุกอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้ารงชีวิตประจำวัน หรือการประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตาม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันและกันทั้งสิ้น เช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของตำรวจซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ งานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงาน ในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างดี

ในทางตรงกันข้ามหากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนการดำเนินงานในด้านนี้อาจล้มเหลวได้ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐ หรือ

*ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ, (กรุงเทพมหานคร : โอเคเอ็นส โตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๕.

องค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยยึดหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชน^๒ เพื่อแสวงหาความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดร่วมกัน จึงได้นำองค์ความรู้ และรูปแบบการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้เสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงการทำหน้าที่พลเมืองดี โน้มน้าวให้ประชาชนตระหนักถึงภัยของอาชญากรรม และมีจิตสำนึกที่จะทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่จะส่งผลให้บรรลุความสำเร็จของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์และเกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม^๓

ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการตำรวจมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง จึงสนใจศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชน และเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน และเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างตำรวจ และประชาชนเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งผลของการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการใช้นโยบายของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยเฉพาะความร่วมมือของราษฎรอาสาสมัครกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลชัยภูษา อำเภออมลาคาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลชัยภูษา อำเภออมลาคาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

^๒กระทรวงศึกษาธิการ, “โครงการ โรงเรียนสีขาว”, กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๓, (อัดสำเนา).

^๓ประเสริฐ สุนทร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมศึกษากรณี : กองบังคับการตำรวจนครบาล ๖”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๓, หน้า ๒๔.

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในเขตตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านการดำเนินงานการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม
๒. ด้านการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ
๓. ด้านการประสานงาน
๔. ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร
๕. ด้านการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุม
๖. ด้านการประชาสัมพันธ์

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรยศ ร้อยตำรวจเอกเป็นหัวหน้า ๑ นาย ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นผู้ช่วย ๕ นาย และราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชน ๑๖ นาย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๒ คน

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ ตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ประกอบด้วยเทศบาลตำบลธัญญา องค์การบริหารส่วนตำบลธัญญา และหมู่บ้านในตำบลธัญญา ๑๕ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแก, บ้านบ่อ, บ้านหนองตุ, บ้านโนนมะก้า, บ้านสะอาดสมศรี, บ้านจิกงาม, บ้านสงเปลือย, บ้านโนนค้อ, บ้านบ่อ, บ้านหัวแฮด, บ้านสมโฮง, บ้านแก, บ้านบ่อ, บ้านหนองตุ, บ้านสะอาดสมศรี

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว ดังนี้

๑.๔.๑ ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๔.๒ ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๔.๓ สามารถจัดเป็นข้อมูลสารนิเทศในการดำเนินงานของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชน ตำบลลัญญาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และตำบลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

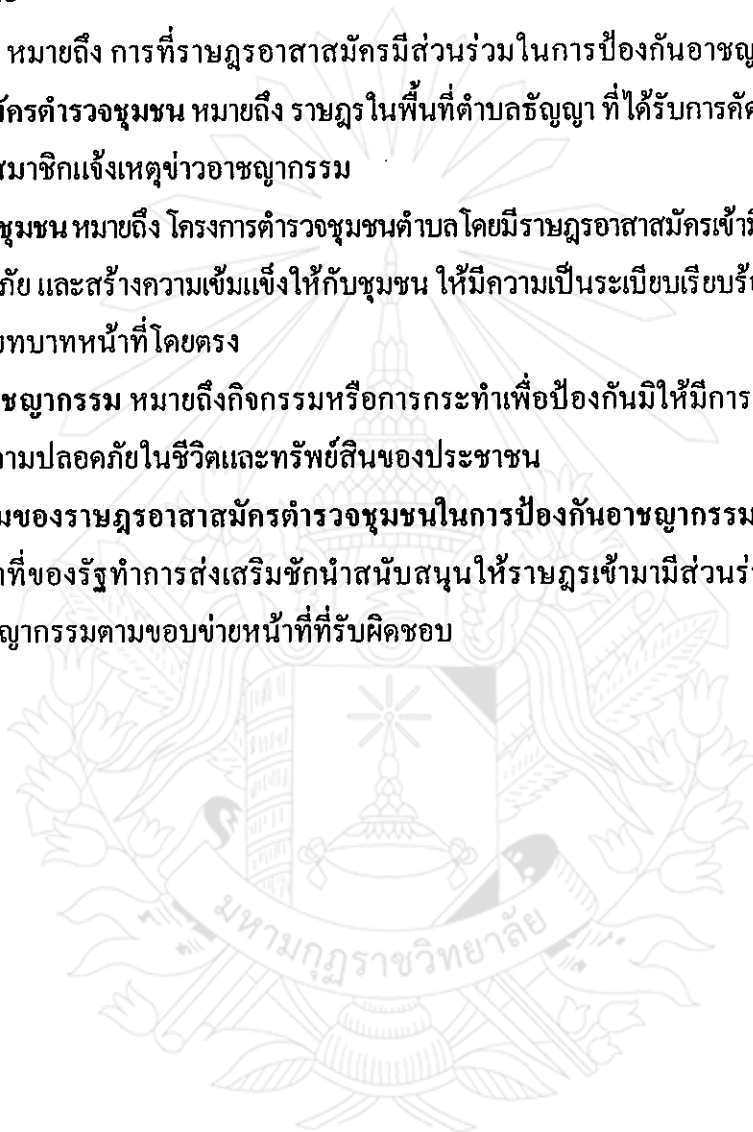
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม
ราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชน หมายถึง ราษฎรในพื้นที่ตำบลลัญญา ที่ได้รับการคัดเลือกจาก
ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมสมาชิกแจ้งเหตุข่าวอาชญากรรม

โครงการตำรวจชุมชน หมายถึง โครงการตำรวจชุมชนตำบล โดยมีราษฎรอาสาสมัครเข้ามีส่วนร่วม
ในการรักษาความปลอดภัย และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยร่วมกับ
ทางราชการตำรวจที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรง

การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำเพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดต่อ
กฎหมายที่ทำลายต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม หมายถึง
กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการ
ดำเนินการป้องกันอาชญากรรมตามขอบข่ายหน้าที่ที่รับผิดชอบ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมราชฎรอาสาสมัครในโครงการ
สำรวจชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในเขตตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอตามลำดับดังนี้

๒.๑ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

๒.๓ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

๒.๔ ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

๒.๕ ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์

๒.๖ งานสำรวจชุมชนสัมพันธ์

๒.๗ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับราชฎรอาสา

๒.๘ สภาพพื้นที่ของตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๙ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑๐ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๑.๑ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของราชฎรอาสาสมัคร

ประเทศมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แนวความคิดที่รัฐบาล ได้ใช้ในการพัฒนาชุมชน
ก็คือ การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้นๆ เนื่องจาก
สภาพปัญหาความต้องการ ตลอดจนสภาพภูมิศาสตร์พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม
และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่แตกต่างกันออกไป โดยการยอมรับที่ว่า ประชาชนในชุมชนเป็นผู้
ผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ของชุมชนเป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพราะเป็นผู้ที่อาศัยในพื้นที่
นั้นมานานอย่างต่อเนื่อง การนำไปสู่กระบวนการในการตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนา จึงเป็น
สิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกรับผิดชอบและการแก้ปัญหาของชุมชนได้ตรงจุดกับความต้องการ
อย่างแท้จริง การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้เกิด
ความสงบสุขแก่ประชาชนอย่างแท้จริง จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการมีส่วนร่วม
นี้นับเป็นหลักการประการหนึ่งของหลักการพัฒนาชุมชน

ดังนั้น ในเรื่องการมีส่วนร่วมนี้จึงได้มีนักวิชาการ ตลอดจนนักพัฒนาได้ให้แนวความคิดไว้ในหลายประเด็น ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมากล่าวไว้เท่าที่จำเป็นและมีความสอดคล้องกับแนวทางในเรื่องนี้ ดังนี้

๒.๑.๒ ความหมายของการมีส่วนร่วม

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า “การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องความต้องการและทิศทางเปลี่ยนแปลงซึ่งความเห็นพ้องต้องกันนั้นต้องมีมากพอจนเกิดการริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ กล่าวคือ การเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่มาร่วมปฏิบัติการจะต้องมีความตระหนักว่า การปฏิบัติการทั้งหมด โดยกลุ่มหรือในนามของกลุ่มหรือกระทำผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวทำ ให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ”^๑

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า “เป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้การทำงาน (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย”^๒

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมมือรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง^๓

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “เป็นกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐ หรือองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยยึดหลักการว่า สมาชิกในชุมชนนั้น ๆ จะต้องร่วมมือกันวางแผน และการปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการหรือแก้ปัญหของประชาชนในชุมชน”^๔

^๑อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง, “คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและการพัฒนาชุมชน”, กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒, (อัดสำเนา).

^๒นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘๓.

^๓ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิติบุคคลไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๕.

^๔ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชน”, วารสารพัฒนาชุมชน ๒, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๕ (กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑) : ๒๔-๒๕.

นอกจากนี้ ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ ยังได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่องค์การสหประชาชาติให้ไว้ ซึ่งเน้นว่าต้องมีความหมายครอบคลุมถึง

๑. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา
๒. การที่ประชาชนมีส่วนช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา
๓. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา

๒.๑.๓ ลักษณะของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง อาจมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือหลายขั้นตอน หรือทุกขั้นตอนก็ได้ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ ตามประเภทของกิจกรรมไว้แตกต่างกัน ตามความคิดเห็นของนักวิชาการต่างๆ ดังนี้

เจมส์คัลดี ปีนทอง ได้แยกแยะขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมไว้เป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติการ
๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล^๕

ไวส์ ให้คำจำกัดความ การมีส่วนร่วมประกอบด้วย ๓ มิติด้วยกัน คือ

- มิติที่หนึ่ง คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะไรควรทำอย่างไร
- มิติที่สอง คือ มีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติการที่ได้ตัดสินใจ
- มิติที่สาม คือ มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มเติมว่า สาระสำคัญของการมีส่วนร่วม ประการที่ ๔ ที่นำมาพิจารณา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล^๖

โคเฮน และอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

“การมีส่วนร่วมโดยทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจแต่เพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการปฏิบัติการ

^๕เจมส์คัลดี ปีนทอง, การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบทในการบริหารงานพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๒๗๒-๒๗๓.

^๖White, A.T., The Community Participation : A Discussion of the Agreement, อ้างใน ร.ต.อ. สหชัย สืบด้วง, “การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตธนบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา), ๒๕๔๕, หน้า ๑๘.

(Implementation) ด้วย เช่น ในการจัดองค์กร การกำหนดกิจกรรมพัฒนา เป็นต้น การตัดสินใจยังมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องของ ผลประโยชน์ (Benefits) และการประเมินผล (Evaluation) ในกิจกรรมพัฒนาด้วย ซึ่งจะเห็นว่า การตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติการ แต่ก็เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วยเหมือนกัน กล่าวคือผลประโยชน์นั้น เป็นผลมาจากการปฏิบัติการ และผลประโยชน์จะมาเป็นตัวกำหนดให้มีประเมินผล ซึ่งต่างก็ได้รับผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจแล้วทั้งสิ้นนั่นเอง นอกจากนี้จะมีผลสะท้อนกลับ (Feedback) จากการประเมินผลและการปฏิบัติการกลับไปสู่การตัดสินใจอีกด้วย”^๑

จากแนวความคิดดังกล่าว โคเฮน และอัฟฮอฟ ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมได้ ๔ ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแบบหรือรูปการของการมีส่วนร่วม

กรณีศึกษา ชมดี ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น ๑๐ แบบ คือ

๑. การมีส่วนร่วมประชุม
๒. การมีส่วนร่วมออกเงิน
๓. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
๔. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
๕. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
๖. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
๗. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
๘. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้ใช้แรงงาน
๙. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
๑๐. การมีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์

^๑Cohen and Uphoff, *Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity*, อ้างใน สุเมธ แสงนิมิต, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในกิจกรรมหมู่บ้านแบบเทศบาล ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านสหกรณ์เคหสถานกรุงเทพ จำกัด โครงการ ๔ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๖, หน้า ๑๕-๑๖.

^๒กรณีศึกษา ชมดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการสารดี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๔, หน้า ๑๑.

จากการศึกษาความหมาย ลักษณะ และรูปแบบของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่บุคคล กลุ่ม หรือชุมชน มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใดๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง แล้วมีการแสดงให้เห็นถึงความต้องการ โดยสมัครใจร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง เพื่อตัวประชาชนเอง จนมาสู่การตัดสินใจกระทำการเพื่อให้บรรลุถึงความประสงค์นั้นๆ โดยร่วมกันในการระดมความคิด การตัดสินใจการวางแผน การปฏิบัติการ การติดตามและประเมินผล รวมตลอดจนถึงการเสียสละเวลา แรงงาน และทุนทรัพย์ต่างๆ ด้วยการมีส่วนร่วมระหว่างตำรวจกับประชาชนนั้น มีนักวิชาการต่างๆ ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

ประธาน วัฒนวาณิชย์ ได้กล่าวถึงหลักการที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและลดจำนวนอาชญากรรมในสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การกระจายอำนาจในการบริหารงานยุติธรรม (Decentralization) หรือ ๑) ก็กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

๑. ประชาชนและชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในความพยายามใด ๆ ที่จะป้องกันอาชญากรรม
๒. องค์กรในกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชน หรือโครงการที่เอกชนเป็นผู้ริเริ่มขึ้น
๓. จัดให้มี โครงการร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมระหว่างภาครัฐและเอกชนในระดับต่างๆ
๔. เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายจะต้องมีหน้าที่ให้การสนับสนุน โครงการต่าง ๆ ในการป้องกันอาชญากรรม^๑

จตุพร บานชื่น กล่าวว่า “การที่ประชาชนจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนงานของตำรวจนั้น เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยมีทัศนคติพฤติกรรม และการแสดงออกของแต่ละฝ่ายเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะต่างๆ”^๒

นอกจากการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจการตำรวจในปัจจุบัน ได้แก่การให้ข่าวสาร การเป็นพยาน การปฏิบัติตามคำแนะนำ การช่วยชี้เบาะแสของคนร้าย

๒.๑.๔ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ประชาชนจะตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และรับผิดชอบใน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งระบบนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านสังคมและ

^๑ประธาน วัฒนวาณิชย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม”, วารสารสังคม, ปีที่ ๗ ฉบับพิเศษ (มกราคม ๒๕๔๖) : ๒๔.

^๒จตุพร บานชื่น, “กิจการตำรวจไทย”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๓, หน้า ๓๓.

เศรษฐกิจ ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในด้านบุคคลและกลุ่มคน ซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก
ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ดังนี้คือ

สากล สติติวิทยานันท์ ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมเกิดแนวความคิดสำคัญ ๓ ประการคือ

๑. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจ และความห่วง ความกังวล
ส่วนบุคคลซึ่งบังเอิญพ้องต้องกันกลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม

๒. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีอยู่ต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดัน
ให้พุ่งไปสู่การร่วมกลุ่มวางแผน และลงมือทำงานร่วมกัน

๓. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจ
ร่วมกันนี้ จะต้องรุนแรงและมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบ
ของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ^{๑๑}

อนุภาพ ธีรลาภ กล่าวถึงเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกิดจากพื้นฐานของ
ประชาชน ๔ ประการคือ

๑. ประชาชนต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมีศักยภาพที่จะ
เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการ
วางแผน จัดการ บริหารองค์กร และการใช้ทรัพยากรในที่สุด

๒. ประชาชนจะต้องมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจ
วัฒนธรรม และกายภาพ ที่เปิด โอกาสให้เข้ามีส่วนร่วม

๓. ประชาชนต้องมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมีความเข้าใจเห็น
ประโยชน์ในการเข้าร่วม จะต้องมิใช่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ประชาชนมิได้ประสงค์
จะเข้าร่วม

๔. ประชาชนจะต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน
ในการตัดสินใจ และกำหนดกิจกรรมที่ตนต้องการในระดับที่เหมาะสม ประชาชนจะต้องมีโอกาสและ
มีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเอง^{๑๒}

^{๑๑}สากล สติติวิทยานันท์, สังคมวิทยากับปัญหาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๖๖-๑๖๗.

^{๑๒}อนุภาพ ธีรลาภ, “การวิเคราะห์เชิงสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
ชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณี พิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๓, หน้า ๒๑-๒๒.

สุเมธ ทรายแก้ว ได้เสนอว่า มีบุคคล ๔ ฝ่ายต่างมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมใน โครงการพัฒนา สิ่งแวดล้อมชุมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

๑. อายุ และเพศ
๒. สถานภาพในครอบครัว
๓. ระดับการศึกษา
๔. สถานภาพทางสังคม
๕. อาชีพ
๖. รายได้และทรัพย์สิน
๗. ระยะเวลาในท้องถิ่นและสถานภาพการทำงาน^{๑๑}

มานิตย์ จันทร์จำริญ ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ๑๑ ประการ ดังนี้ คือ

๑. การปฏิบัติตนให้คล้อยตามความเชื่อพื้นฐานกล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะ เลือกวิธีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อมั่นพื้นฐานของตนเอง
๒. มาตรฐานคุณค่าบุคคล และกลุ่มบุคคล ดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณค่าของตนเอง
๓. เป้าหมาย บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริม ปกป้อง และรักษาเป้าหมายของตนเอง
๔. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมีรากฐาน มาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา
๕. ความคาดหวัง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตัวเองควรจะต้องกระทำ
๖. การมองแต่ตัวเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตัวเองควรจะต้อง กระทำเช่นนั้น
๗. การบังคับ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้ทำ
๘. นิติยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ซึ่งเรามีนิติยชอบกระทำเมื่อ อยู่ในสถานการณ์นั้นๆ

^{๑๑}สุเมธ ทรายแก้ว, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ ศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์), ๒๕๔๖, หน้า ๒๐-๒๑.

๕. โอกาส บุคคล และกลุ่มบุคคล มักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของ โอกาส ตามที่โครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวยให้

๑๐. ความสามารถ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนมีความสามารถ

๑๑. การสนับสนุน บุคคล และกลุ่มบุคคล มักจะเริ่มปฏิบัติงานเมื่อเขาารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุน^{๑๔}

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคล สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม นิสัย ประเพณี ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งการได้รับการยอมรับหรือการสนับสนุนจากผู้อื่น เป็นปัจจัยซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น

สำหรับการติดต่อสื่อสารก็เป็นปัจจัยอีกด้านหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมเพราะการติดต่อสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนที่ มานิตย์ จันทรจำเริญ ได้สรุปว่า การสื่อสาร คือ การให้หรือการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความคิด ความรู้สึก โดยวิธีการพูด การเขียน และการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการสื่อสารไว้ว่า เป็นการส่งข่าวสาร ข้อมูล แนวความคิด ความรู้สึก ตลอดจนทัศนคติจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง รวมทั้งเป็นกระบวนการทางสังคมที่มนุษย์มีไว้ในการติดต่อกัน โดย การพูด การเขียน และสัญลักษณ์ต่างๆ^{๑๕}

การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการสื่อสารแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนทั้งที่เป็นความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ หรือข้อเท็จจริงจากบุคคล หรือกลุ่มคนหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มคนหนึ่ง โดยผ่านกระบวนการทางสังคมที่มนุษย์ใช้ติดต่อกัน เช่น การพูด การเขียน หรือการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ทำให้เกิดความรู้สึกและความเข้าใจในเรื่องต่างๆ มากขึ้น และมีผลต่อเป้าหมายของการติดต่อสื่อสารนั้น หรือเกิดการปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการ

ดังนั้น การติดต่อสื่อสารระหว่างตำรวจกับประชาชน จึงเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างสองฝ่าย และมีผลถึงว่า ประชาชนจะเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจก่อให้เกิดความมั่นใจในสมรรถภาพและความตั้งใจจริงของตำรวจ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการทำงาน และมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ของตำรวจ

^{๑๔}มานิตย์ จันทรจำเริญ, "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจห้วยขวาง", วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๕, หน้า ๑๕-๒๐.

^{๑๕}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

นอกจากนี้ รานวน และ โรบิน (Raven and Rubin) ได้ชี้ให้เห็นว่า ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อบุคคล กลุ่ม หรือโครงการ มีความสำคัญอย่างมากที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมขึ้นมา อย่างไรก็ตามความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปสู่การเกิดความร่วมมือขึ้นมานี้ ต้องเป็นความรู้ ความเข้าใจที่ผู้ให้ความร่วมมือว่า มีเหตุมีผลในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่บุคคลหนึ่งจะให้ความร่วมมือได้นั้น เขาต้องมีความเข้าใจว่าสิ่งที่เขาจะเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นมีเหตุมีผลหรือเป็นประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัวหรือส่วนรวมก็ได้^{๑๖} นักวิชาการทั้งสองท่านนี้ยังได้อธิบายต่อไปว่า การที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การมีส่วนร่วมนั้น ผู้ที่จะขอความร่วมมือจะต้องให้ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ที่ทำให้เขาเกิดความรู้ ความเข้าใจว่า หากมีการร่วมมือเกิดขึ้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ ต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการให้ข้อมูลข่าวสารหรือการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบในงานชุมชนสัมพันธ์ได้อีกด้วย

แนวคิดการมีส่วนร่วมของเจมส์ ค็อกซ์ บันทอง ที่ชี้ให้เห็นถึงการร่วมค้นหาปัญหา ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ เป็นการการติดต่อสื่อสารระหว่างตำรวจกับประชาชน เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างสองฝ่าย ทำให้ประชาชนจะเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจ เกิดความมั่นใจในสมรรถภาพและความตั้งใจจริงของตำรวจ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนการทำงานและมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ของตำรวจ

๒.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

๒.๒.๑ ความหมายของอาชญากรรม

คำว่า “อาชญากรรม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า “เป็นการกระทำผิดทางอาญาคนทั่วไปอาจจะได้ยื่นคำว่า อาชญากรรม ตามสื่อต่างๆ จนเคยชิน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์”^{๑๗}

^{๑๖}Raven and Rubin, *Social Psychology*, อ้างใน สุเมธ แสงนันทนวล, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมหมู่บ้านแบบเทศบาล ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านสหกรณ์ เทศบาลนครกรุงเทพ จำกัด โครงการ ๔ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว, หน้า ๕๖.

^{๑๗}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๘๕๘.

นอกจากนี้ได้นักคิดที่มีชื่อเสียงหลายท่าน ได้ให้ความหมายของอาชญากรรม ไว้ดังนี้

ควินนีย์ (Quinney) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า “อาชญากรรม คือ พฤติกรรมของคนที่องค์กรซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมืองได้กำหนดขึ้น “หมายความว่า พฤติกรรมใดจะเป็นอาชญากรรม ก็ต่อเมื่อองค์กรเป็นผู้กำหนดขึ้น ซึ่งการกำหนดนั้นกำหนดไว้ในกฎหมายขององค์กรที่ว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องอาชญากรรมด้วย และเป็นองค์กรซึ่งเกิดขึ้นในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมือง คือ เป็นสังคมที่มีผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง แนวความคิด ควินนีย์ (Quinney) เกี่ยวกับอาชญากรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการคือ มีกฎหมาย มีผู้ออกและผู้ใช้กฎหมาย และมีผู้ละเมิดกฎหมาย”^{๑๔}

ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้ให้ความหมายอาชญากรรมไว้ว่า อาชญากรรม หมายถึง “ความผิดทุกอย่างที่สมควรจะได้รับโทษเนื่องจากการกระทำผิดต่อสังคม” กล่าวโดยสรุป อาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินทั้งของบุคคล และสังคม โดยมีกฎหมายห้ามสิ่งนั้นไว้หรือมีการกำหนดว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งผิด และต้องมีการลงโทษสำหรับการกระทำนั้น ๆ โดยฝ่ายที่มีอำนาจตามกฎหมาย”^{๑๕}

๒.๒.๒ ประเภทของอาชญากรรม

การจัดประเภทของอาชญากรรม เป็นสิ่งสำคัญต่อความเข้าใจปรากฏการณ์ของอาชญากรรม แต่ละชนิด อันจะนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับสาเหตุและการป้องกันแก้ไขปัญหา ซึ่งมีนักคิดหลายท่าน ได้แยกประเภทของอาชญากรรมเอาไว้เพื่อประโยชน์แก่การศึกษา จะได้นำเสนอพอเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

ควินนีย์ (Quinney) ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรมโดยค่านึงถึงปัจจัยสำคัญๆ ๕ ประการ คือ

๑. ปัจจัยด้านกฎหมาย ถือว่าอาชญากรรมคือพฤติกรรมที่ได้รับการกำหนดโดยฝ่ายที่มีอำนาจ สิ่งที่กำหนดขึ้นก็คือกฎหมายอาญา กฎหมายอาญาได้เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของอำนาจ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาดังกล่าวด้วย

๒. ปัจจัยด้านอาชีพของอาชญากร ผู้ประกอบอาชญากรรมมีอยู่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับระดับของกิจกรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต จึงต้องพิจารณาบทบาทของอาชญากรในสังคมด้วย

^{๑๔} Quinney, *The Social Reality of Crime*, อังโน สุเมธ แสงนันทนวล, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมหมู่บ้านแบบเทศบาล ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านสหกรณ์ เทศบาลนครกรุงเทพ จำกัด โครงการ ๔ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า ๖๑.

^{๑๕} พุทธทาสภิกขุ, *บททดลองเสนอว่าด้วยจิตวิเคราะห์แบบพุทธ*, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พลพันธ์การพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒.

พิจารณาภาพพจน์ของอาชญากรความก้าวหน้าในการประกอบอาชญากรรม ตลอดจนบุคลิกภาพของ
ผู้ประกอบอาชญากรรม

๓. ความสนับสนุนของกลุ่มต่อการประกอบอาชญากรรม ต้องพิจารณาว่ามีพฤติกรรม
ของอาชญากร ได้รับการสนับสนุนจากพรรคพวกน้อยแค่ไหน

๔. พิจารณาว่าพฤติกรรมของอาชญากร มีความสัมพันธ์กับแนวประพฤติ หรือบรรทัดฐาน
ของฝ่ายที่มีอำนาจในการออกกฎหมายและบริหารกฎหมายหรือไม่เพียงใด

๕. ปฏิกริยาของสังคม และกระบวนการทางกฎหมายต่อการประกอบอาชญากรรม ต้อง
พิจารณาว่าสังคมมีปฏิกริยาต่ออาชญากรรมนานาชนิดอย่างไร และมีกระบวนการในการลงโทษ
หนักเบาต่างกันอย่างไร ^{๒๐}

จากการยึดปัจจัยทั้ง ๕ ประการ ดังกล่าวเป็นหลัก ควินนีย์ จึงได้แยกประเภทของอาชญากรรม
เป็น ๘ ประเภท ได้แก่

๑. อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลอย่างรุนแรง (Violent Personal Crime) เช่น การฆ่า การ
ทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัส การข่มขืนกระทำชำเรา

๒. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินตาม โอกาส (Occasional Property Crime) เช่น การปลอม
ลายมือ การขโมยของตามร้านขายของ การทำลายสิ่งสาธารณะ

๓. อาชญากรรมที่ทำลายความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (Public Order Crime) เช่น
การเป็นโสเภณี การรักร่วมเพศ การใช้ยาเสพติด การเมาสุราในที่สาธารณะ

๔. อาชญากรรมที่ทำกันอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน (Conventional Crime) เช่น การย่องเบา การปล้น

๕. อาชญากรรมการเมือง (Political Crime) เช่น การกบฏ การก่อการร้าย การกระทำจรรยากรรม

๖. อาชญากรรมที่เกิดจากงานอาชีพ (Occupational Crime) เช่น การทุจริตต่อหน้าที่

๗. อาชญากรรมที่กระทำโดยห้างร้านบริษัท (Corporate Crime) เช่น การโฆษณาหลอกลวง
ความผิดต่อเครื่องหมายการค้า การผลิตอาหารและยาที่ไม่ปลอดภัย

๘. องค์การอาชญากรรม (Organized Crime) เช่น องค์การมาเฟีย

๙. อาชญากรรมที่ยึดเป็นอาชีพ (Professional Crime) เช่น การเป็นมือปืนรับจ้าง การต้มตุ๋น
การฉ้อโกง การปลอมของ

^{๒๐}Quinney, The Social Reality of Crime, อ้างใน สุขุมธ สวมนิมณฑล, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ
การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมหมู่บ้านแบบเทศบาล ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านสหกรณ์
เทศบาลนครกรุงเทพ จำกัด โครงการ ๔ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต,
อ้างแล้ว, หน้า ๘๔.

๒.๒.๓ สาเหตุของอาชญากรรม

วรเดช จันทรศร ได้สรุปสาเหตุของอาชญากรรม ไว้ดังนี้

๑. สาเหตุในแง่ตัวบุคคล มองว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากความโน้มเอียงต่อการกระทำผิดที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความผิดปกติทางชีวภาพ กรรมพันธุ์ ความผิดปกติทางสมอง ระดับสติปัญญา ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาทางจิตวิทยา กายภาพ รวมถึงอดถึงความสามารถของบุคคลที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและแรงผลักดันของบุคคลที่ตกลงใจประกอบอาชญากรรม ซึ่งผลของการศึกษาทางด้านสังคมจิตวิทยา

๒. สาเหตุในแง่ของกลุ่มบุคคล มองว่าอาชญากรรมส่วนหนึ่ง เกิดจากการขาดความสามารถที่จะต่อต้านการกดดันในการกระทำซึ่งถูกกำหนดโดยบทบาทของกลุ่ม เช่น การเลียนแบบ ความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ในแง่ของการเรียนรู้ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรม

๓. สาเหตุในแง่ระบบสังคม มองว่าการเกิดอาชญากรรมนั้น ย่อมเกี่ยวพัน และขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ต่างๆ ทางสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม สถานภาพ และชนชั้นทางสังคม ที่บุคคลจะเป็นเครื่องกำหนดความโน้มเอียงในการกระทำผิด ซึ่งผลเป็นที่ได้จากการศึกษาทางสังคมและวัฒนธรรม อีกด้วย ^{๒๑}

สรุปได้ว่าสาเหตุของอาชญากรรมนั้น ย่อมเกี่ยวพันและขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม สถานะชนชั้นทางสังคมที่จะเป็นเครื่องกำหนดความโน้มเอียงในการกระทำผิด ความสามารถที่จะต่อต้านความกดดันในการกระทำผิดซึ่งถูกกำหนด โดยบทบาทของกลุ่ม และความโน้มเอียงต่อการกระทำที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป สำหรับปัญหาอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นตามความสลับซับซ้อนของสังคมเมืองนั้นพบว่า ปัญหาโจรกรรมเกิดขึ้นมากที่สุด อันเป็นปัญหาที่ทำให้ความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนผู้สุจริตชนเป็นอย่างมาก ซึ่งสาเหตุของปัญหานั้นมีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม แหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม ยาเสพติด ปัญหาวัยรุ่นและอื่น ๆ แนวความคิด ควินินีย์ เกี่ยวกับอาชญากรรม ซึ่งให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการของอาชญากรรม ได้แก่ มีกฎหมาย มีผู้ออกและผู้ใช้กฎหมาย และมีผู้ละเมิดกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความรู้และการปฏิบัติของของตำรวจ

^{๒๑}วรเดช จันทรศร, "สาเหตุอาชญากรรม", วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓๐ (มกราคม ๒๕๔๒) : ๕๑.

๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

๒.๓.๑ แนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย

ประเสริฐ เมฆมนณี ได้อธิบายไว้ว่า “เมื่อโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ในต้นศตวรรษที่ ๑๙ ทำให้เกิดภาวะที่คนจากชนบทอพยพเข้าสู่ตัวเมืองที่เป็นแหล่ง โรงงานอุตสาหกรรม ทำให้เมืองเหล่านั้นเติบโตมีประชาชนอาศัยอยู่มาก ภายใต้สภาพการณ์ที่เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วนี้เองได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ติดตามมา โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเมืองได้ทวีปริมาณเพิ่มมากขึ้น สำหรับประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศชั้นนำในการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้มีความตื่นตัวต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเป็นพิเศษ กิจการตำรวจยุคใหม่ได้รับการก่อตั้งขึ้น พอล (Paul ๑๙๘๘) เลขานุการรัฐสภาของประเทศอังกฤษ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๒๒-๑๘๒๕ เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำริเริ่มผลักดันให้มีการตั้งระบบตำรวจยุคใหม่ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยก่อตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาตินครบาลลอนดอนขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๒๕ พอล ได้กำหนดหลักการตำรวจอาชีพไว้ ๘ ประการ ดังนี้

๑. การป้องกันอาชญากรรมเป็นภารกิจพื้นฐานของตำรวจ
๒. ตำรวจต้องได้รับความเคารพนับถือและยกย่องจากประชาชนอย่างแท้จริง
๓. การที่ประชาชนเคารพ และปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นการชักนำให้ประชาชน มีความเคารพยำเกรงตำรวจ
๔. การปฏิบัติหน้าที่เชิงบังคับขู่เข็ญของตำรวจ จะเป็นผลให้ประชาชนสนับสนุนกิจการตำรวจลดน้อยลงเป็นสัดส่วน
๕. ตำรวจจะต้องปฏิบัติหน้าที่ บังคับใช้กฎหมายด้วยความเที่ยงธรรม
๖. ตำรวจพึงใช้กำลังอาวุธในกรณีจำเป็นสุดวิสัย ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้แล้ว
๗. ตำรวจและประชาชนเสมือนบุคคลเดียวกัน
๘. ตำรวจเป็นตัวแทนของกฎหมาย
๙. สังคมที่ปลอดจากอาชญากรรมและความขุ่นเคือง ย่อมเป็นสิ่งที่ทดสอบประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจ ^{๒๒}

^{๒๒} ประเสริฐ เมฆมนณี, ตำรวจกับกระบวนการยุติธรรม, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิช จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๔๔-๔๕.

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ได้อธิบายเอาไว้ว่า พอล ได้รับยกย่องในเวลาต่อมาว่าเป็น “บิดาของตำรวจยุคใหม่”^{๒๐} ได้เน้นให้บุคลากรตำรวจภายใต้บังคับบัญชา ได้ตระหนักว่าการป้องกันอาชญากรรมคือ งานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวนการจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด ทักษะของ พอล ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach) เพื่อป้องกันอาชญากรรมขึ้น ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมตามทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายก็คือ การตรวจห้องที่ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็นกระดูกสันหลังของงานตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม เพราะความเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้น ตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบ และรถวิทยุสายตรวจจึงควรมีลักษณะเด่นชัดเห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร นอกจากนี้ การตรวจห้องที่โดยสม่าเสมอต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจและการกระจายกำลังตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน ด้วยเหตุนี้ตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของตำรวจ และการกระจายกำลังตำรวจอยู่ทั่วไปทุกห้องที่ ตำรวจมีลักษณะเป็นได้ทั้งงานประจำ และงานเฉพาะกิจ ในลักษณะงานประจำ ตำรวจสายตรวจมักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรม และระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในลักษณะงานเฉพาะกิจนั้น ตำรวจสายตรวจในทุกเขตพื้นที่คือกำลังหลักที่พร้อมจะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการ เพื่อการปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่เร่งด่วนยุทธวิธีหลักในการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายคือ การตรวจห้องที่การปรากฏตัวของตำรวจและเข้าระงับยับยั้งอาชญากรรมเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น องค์ประกอบหลักของยุทธวิธี คือ กำลังตำรวจ อาวุธ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ เขตพื้นที่รับผิดชอบในการตรวจในงานประจำ การระดมกำลังรวมตัวกันอย่างเร่งด่วนในกรณีมีเหตุพิเศษแนวทางบังคับใช้กฎหมาย และหลักการตำรวจอาชีพ ที่กำหนดขึ้นมาได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และได้ขยายขอบเขตไปสู่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว องค์การตำรวจอาชีพกลายเป็นองค์กรหลักที่จำเป็นของประเทศต่างๆ ในโลกแนวความคิดของ พอล ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาของตำรวจยุคใหม่ระบบตำรวจยุคใหม่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อธิบายถึงภาระหน้าที่ของตำรวจที่ต้องตระหนักถึงการป้องกันอาชญากรรม โดยถือเป็นงานหลักของตำรวจที่มีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวน การจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด และยังเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรม

^{๒๐}ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ, (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส โตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๘.

๒.๔ ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Control Through Environmental Design - CED)

เนื่องจากมาตรการหลายประเภทตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายยังมีคุณประโยชน์ ถ้าปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แทนที่จะยกเลิกและนำมาตรการภายใต้ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ใหม่ทั้งหมด ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ จึงได้เสนอแนวทฤษฎีที่สามขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม”^{๒๔} (Theory of Crime Control Through Environmental Design - CED) หรือใช้อักษรย่อว่า “ทฤษฎี ค.อ.ส.” ทฤษฎี ค.อ.ส. มีลักษณะเป็นความคิดรวม (Synthesis) ระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวความคิดริเริ่ม (Thesis) และทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแนวความคิดแย้ง (Antithesis) ทฤษฎี ค.อ.ส. ได้ก้าวไปไกลไปกว่าแนวทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งกำลังพัฒนาอยู่ในสหรัฐอเมริกา ไวส์เซเนนด (Whisenand ๑๙๗๕) เบติ (Bayley ๑๙๘๐) มีโคว์ (Meadow ๑๙๘๐) และ ซุซูกิ (Suzuki ๑๙๘๐) ในลักษณะมุ่งหักล้างหรือแทนที่ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Theoretical Utilities) และทางปฏิบัติ (Pragmatic Utilities) แต่ในสถานการณ์และสภาพพื้นที่ที่ต่างกัน จึงสมควรที่จะนำกรอบทฤษฎีและมาตรการภายใต้แนวทฤษฎีทั้งสองนี้มาประยุกต์ใช้ให้เกื้อกูลกันแทนที่จะหักล้างหรือโจมตีซึ่งกันและกัน นอกจากทฤษฎี ค.อ.ส. จะมุ่งประสานแนวทฤษฎีทั้งสองแล้วก็ยังมีมุ่งพัฒนาทฤษฎี (Theoretical Proposition) สำหรับอธิบายปรากฏการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมอาชญากร ซึ่งเป็นความพยายามที่จะเชื่อมโยงอาชญาวิทยาเข้ากับพฤติกรรมศาสตร์ทั่วไป ทฤษฎี ค.อ.ส. ได้เสนอข้อกำหนดเบื้องต้น (Basic Assumptions) และมาตรการหรือมรรควิธีการปฏิบัติ (Pragmatic Means) ไว้ดังนี้

๑. ข้อกำหนดเบื้องต้น (Basic Assumptions) ของทฤษฎี ค.อ.ส.

๑.๑ หลักทฤษฎี ค.อ.ส. มุ่งที่จะลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรมในสภาพแวดล้อม แต่ไม่ได้ละเลยความสำคัญของตัวบุคคล ซึ่งมีแนวโน้มหรือสำนึกที่จะละเมิดกฎหมาย

๑.๒ หลักทฤษฎี ค.อ.ส. มีความพอเพียงในการควบคุมอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ อยู่ในขอบเขตเหมาะสมหรือยอมรับได้

๑.๓ หลักทฤษฎี ค.อ.ส. มีคุณค่าทางปฏิบัติ (Pragmatic Utilities) ในระดับสูงรวมทั้งส่งเสริมหลักศีลธรรม และมนุษยธรรม

๑.๔ หลักทฤษฎี ค.อ.ส. มุ่งสนับสนุนการรวมตัวและสัมพันธ์ภาพระหว่างสุจริตชนในสังคม เพื่อให้เกิดแรงต้านทุจริตรชนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยภายในกรอบของกฎหมาย

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗-๑๕.

๑.๕ หลักทฤษฎี ค.อ.ส. คำว่า “กฎหมาย” หมายถึง กฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม

๒. มาตรการหรือมรรควิธีการปฏิบัติ (Pragmatic Means)

๒.๑ กำหนดนโยบายโดยคำนึงถึงประชาชนส่วนร่วม และวางผังเมืองให้มีการใช้พื้นที่เป็นสัดส่วนไม่ปะปนกัน เพื่อลดการแก่งแย่งใช้บริการสาธารณะ เพิ่มสมรรถภาพในการสอดส่องตรวจตราและเมการควบคุมพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

๒.๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้

๒.๓ ทำการฝึกอบรมประชาชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปแต่ต่อเนื่อง

๒.๓.๑ การผูกสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ให้เกิดความรู้สึกต่อกันเสมือนที่เสมือนน้อง

๒.๓.๒ การรับผิดชอบร่วมกันต่อส่วนรวมเพื่อป้องกันอาชญากรรม

๒.๓.๓ การปฏิบัติที่ถูกต้องเมื่อประสบเหตุความเหตุน่ากลัว

๒.๔ ควบคุมการใช้พื้นที่แต่ละประเภท โดยให้มีกลุ่มผู้รับผิดชอบหลัก และผู้สนับสนุนให้เหมาะสมกับนโยบายที่กำหนดไว้ ดำรงเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการควบคุมพื้นที่สาธารณะ ส่วนประชาชนผู้อยู่อาศัยควบคุมพื้นที่ในย่านหรือละแวกบ้าน โดยใช้มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย หรือสายตรวจประชาชนเป็นประการสำคัญ

๒.๔.๑ มาตรการทั่วไปในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

มณฑล ครุฑไชยันต์ ได้กล่าวถึง สาเหตุของอาชญากรรมพบว่าเกิดจากเจตนาในการกระทำผิดและโอกาสในการกระทำผิด ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจนครบาลอาจแบ่งได้ ๒ ส่วน ดังนี้คือ

๑. การป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การใช้มาตรการและวิธีการต่าง ๆ ที่จะไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น แบ่งเป็น ๓ มาตรการ คือ

๑.๑ มาตรการป้องกันพื้นฐาน เป็นการปฏิบัติภายใต้แนวความคิดที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของสังคม สถานภาพของผู้ที่จะประกอบอาชญากรรมและโอกาสในการประกอบอาชญากรรมทั้ง ๓ องค์ประกอบนี้ จะเห็นว่าองค์ประกอบที่เจ้าหน้าที่ป้องกันได้อย่างเดียวคือ ทำให้คนร้ายไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ ๒ วิธีคือ

๑.๑.๑ ตัดโอกาสของคนร้ายโดยตรง ด้วยการใช้งำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบปรากฏในพื้นที่ และช่วงเวลาที่เหมาะสมตามข้อมูลอาชญากรรมเช่น ในช่วงเวลาเปิดทำการธนาคาร ร้านค้าทอง ประจำจุดที่สถานที่ท่องเที่ยวหรือชุมชนหนาแน่นในช่วงเวลาตามสถิติของคดี ตรวจพื้นที่

เปลี่ยวในเวลากลางคืน ซึ่งล่อแหลมต่อการเกิดเหตุที่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สินใช้ตำรวจสายตรวจเป็นหลัก ในการปฏิบัติ ทั้งสายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ เดินเท้ายามจุด และจุดตรวจ

๑.๑.๒ ขจัดมูลเหตุ คือ การตัดโอกาสของคนร้ายโดยทางอ้อม ภายในขีดความสามารถ และขอบข่ายอำนาจ ยกเว้น ปัญหาคนยากจน คนตกงาน ผู้ที่ได้รับการศึกษาหรืออบรมน้อย ซึ่งเป็น มูลเหตุหนึ่งของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งนอกเหนืออำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะแก้ไขได้

๑.๒ มาตรการป้องกันตามปกติ เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มี หน้าที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงาน ผลการป้องกันการเกิดอาชญากรรมทั่วไปในทุกคดี และมีการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ มาตรการป้องกันเชิงรุก เป็นมาตรการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับมาตรการปราบปรามแต่ยังไม่ถึงขั้นการจับกุมเป็นการปฏิบัติที่เข้าไปใกล้คนร้ายมากขึ้นกว่าในมาตรการป้องกัน ตามปกติวิธีการนี้ เน้นย้ำการกระทำที่สม่าเสมอ โดยไม่หวังผลการจับกุม เพียงแต่มุ่งเน้นในการป้องกันหากสามารถ จับกุมได้ก็จะเป็นผลต่อการปฏิบัติเพิ่มขึ้น

๒. การปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ การใช้มาตรการระงับการกระทำผิด และการจับกุมควบคุม อาชญากร เพื่อป้องกันอาชญากรย้อนกลับมาประกอบอาชญากรรมอีก และเป็นการลงโทษอาชญากร เพื่อให้เข็ดหลาบ ทั้งยังเป็นเครื่องเตือนใจแก่ผู้ที่คิดจะประกอบอาชญากรรมแบ่งเป็น ๒ มาตรการ คือ

๒.๑ มาตรการปราบปรามตามปกติ ได้แก่ การป้องกันและระงับเหตุ ในขณะที่เกิดอาชญากรรม และการสืบสวนติดตามจับกุมภายหลังเกิดเหตุ ตลอดจนการสืบสวนหาข่าวอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องใน ทุกวิธี เช่น การปราบปรามอาวุธสงคราม อาวุธปืนเถื่อน ยาเสพติด และของหนีภาษี

๒.๒ มาตรการปราบปรามในเชิงรุก เช่น การจัดให้มีการระดมกวาดล้างอย่างสอดคล้องกับ เหตุการณ์ และสถานภาพอาชญากรรม ^{๒๕}

แนวคิดทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมของ ประชัช เปียมสมบรูณ์ เป็นแนวคิด ที่มีลักษณะเป็นความคิดรวมระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นแนวความคิดริเริ่ม และทฤษฎี ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่ต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ชุมชนประชาชน รวมทั้ง สถานศึกษาเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและป้องกันอาชญากรรม

^{๒๕} มนัส คุรุท ไชยันต์, “ตำบรรายหลักสูตรสารวัตรป้องกันและปราบปราม”, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๔๐, (อัดสำเนา).

๒.๕ ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations Theory)

ประเสริฐ สุนทร ได้อธิบายถึง ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ที่ถูกเสนอขึ้นมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ ๑๙๒๐ โดยมีรากฐานมาจากแนวความคิด รวมทั้งผลการวิจัยของนักอาชญาวิทยาในกลุ่มชิคาโก หรือ สำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม (The Ecological School of Criminology) ภายใต้การนำของ พาร์ค (Park) ซึ่งได้รับอิทธิพลในด้านความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของชุมชนจากนักวิชาการ ๓ ท่าน คือ

๑. แนวความคิดของ คาร์วิน (Darwin) เกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยระหว่างสัตว์และพืช

๒. แนวความคิดของ ซิมเมิล (Simmel) ที่เห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับเวลา และสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กันในทางสังคมหรือชุมชน

๓. แนวความคิดของ ดัคเคิม (Durkheim) พิจารณาละเอียดไปอีกระดับความหนาแน่นของประชากรเป็นปัจจัยที่กระทบต่อความแก่งแย่งทางสังคม และการแย่งงาน^{๒๖}

จากแนวความคิดทั้งสามนี้ พาร์ค ได้พยายามจูงใจให้นักอาชญาวิทยาทั้งหลายเห็นความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอาชญากร ต่อมาจึงได้มีการรวมตัวกันทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างแพร่หลายนับตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๒๕ เบอร์เกส (Burgess) ได้เสนอทฤษฎีวงรอบ (Concentric Circles Theory) ในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรม โดยจากแนวทฤษฎีวงรอบนี้ เบอร์เกส พบว่าอาชญากรรมมักมีสถิติสูงในบริเวณใจกลางนครชิคาโก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นย่านธุรกิจรวมกับย่านที่อยู่อาศัยชั่วคราว เนื่องจากมีการย้ายเข้าออกอยู่เสมอและสถิติอาชญากรรมรวมทั้งปัญหาต่างๆ ของชุมชนจะลดลงทุกขณะเมื่อถอยห่างจากใจกลางเมืองออกไป ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๔๒ ชอร์ว และ คณะ (Shaw and Others) ก็ได้นำทฤษฎีวงรอบไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาทุกกิจกรรมเยาวชนในมหานครชิคาโก ซึ่งก็ได้ผลเช่นเดียวกัน จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวนี้ นักทฤษฎีกลุ่มชิคาโก ได้สรุปว่า การขาดระเบียบในสังคมหรือสภาวะแตกแยกของโลกทางสังคม ที่มีหน้าที่กำจุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือความร่วมมือ ร่วมใจ ตลอดจนกำลังใจของสมาชิกในสังคม เป็นสาเหตุเบื้องต้นของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งจากแนวความคิดตามทฤษฎีนี้เอง ได้ใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างแนวความคิดต่อเนื่อง เรียกว่า “หมู่บ้านในเมือง (Urban Village)” โดยเขาได้นับหนักที่การสร้างความสัมพันธ์ในสังคมหรือชุมชน ด้วยการจัดสภาพพื้นที่ในชุมชนให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของคนในชุมชนต่างๆ นอกจากนี้ จากอบ และ วูด (Jacobs and Wood) ยังได้เสนอให้มีการจัดชุมชนและเมืองให้มีลักษณะสะดวกและง่ายต่อการสังเกตติดตามรวมทั้งสร้าง

^{๒๖}ประเสริฐ สุนทร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ศึกษากรณี : กองบังคับการตำรวจนครบาล ๖”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๓, หน้า ๒๓.

ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมแก่สมาชิกในชุมชนอันเป็นการเสริมสร้างแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ให้นำเชื่อถือยิ่งขึ้น สรุปได้ว่าแนวคิดสำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นเรื่องของการจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ระดับชุมชน หรือละแวกบ้าน ในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุมและสังเกตตรวจตรา โดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ทั้งของตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม นอกจากนี้ นักวิชาการตามแนวทฤษฎีสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ยังได้เสนอให้มีการปรับบทบาทสำหรับตำรวจเสียใหม่ โดยให้ตำรวจมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชน โดยไม่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป แนวคิดของพาร์ค ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอาชญากร มีความสอดคล้องพื้นที่ตั้งของสถาบันการศึกษา

๒.๖ งานสำรวจชุมชนสัมพันธ์

งานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นภารกิจหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่กำหนดให้เป็นงานหนึ่งของสถานีตำรวจทุกแห่ง เป็นกิจกรรมที่ตำรวจปฏิบัติในการเสริมสร้างแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่างๆ รวมตัวกัน ร่วมมือประสานงานกับตำรวจ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จำแนกได้ ๒ ทาง คือ

ทางตรง คือ การจัดการฝึกอบรมสถานศึกษาตามงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจและการเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆ ให้แก่ ประชาชนจากงานชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ ได้แก่ การแจกเอกสารแผ่นพับใบปลิว การติดประกาศ เป็นต้น

ทางอ้อม คือ การเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ความรู้ต่างๆ ให้แก่ประชาชนจากงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น ประกาศในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ใบปลิว เป็นต้น ^{๒๑}

“โครงการชุมชนสัมพันธ์” มีการดำเนินการระยะแรกในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๔ เพื่อรองรับแผนกรมตำรวจ แม่บท ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔) เป็นการเริ่มต้นบุกเบิกวางรากฐานให้มีการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเป็นระบบมีแบบแผนที่ชัดเจน ระหว่างแผนงาน แผนเงิน และแผนคนที่ต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันอย่างเป็นกระบวนการ การดำเนินงานระยะที่สอง

^{๒๑} เชนจ์ จรุงเรืองฤทธิ์, การรักษาความปลอดภัย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป, ๒๕๔๒), หน้า ๗.

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘^{๒๔} ตามแผนกรมตำรวจ แม่บท ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘) เป็น การธำรงรักษาความต่อเนื่องและขยายการปฏิบัติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น^{๒๕} ในระยะที่สามภายใต้แผน กรมตำรวจ แม่บท ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) โครงการชุมชนสัมพันธ์ได้ถูกปรับเปลี่ยนจาก รูป “โครงการชุมชนสัมพันธ์” มาเป็น “งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์” โดยถือเป็นงานประจำและได้มีการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคสมัยตามลำดับ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญแก่งานนี้มาก ถือเป็นงานสำคัญที่จะเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การนำเอาหลักปรัชญาตำรวจด้านชุมชนสัมพันธ์ที่ว่า “ตำรวจคือประชาชนและประชาชนก็คือ ตำรวจ” มาใช้ในการปฏิบัติโดยเน้นให้เห็นสัมพันธ์ภาพที่ีระหว่างประชาชนกับตำรวจเป็นสิ่งที่จำเป็น และเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ตำรวจต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพ อันดีนี้ไว้อย่างสม่ำเสมอ งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จึงเป็นแนวความคิดที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ มีสัมพันธ์ภาพอันดีกับตำรวจ และเข้ามามีส่วนร่วมร่วม และสนับสนุน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน และสังคมปัจจุบันการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระหว่างการใช้แผน กรมตำรวจแม่บท ฉบับ ที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อความในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ ที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) ที่มุ่งเสริมงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติดให้โทษ โดยรัฐเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองและ ป้องกันตนเองได้มากขึ้นปี พ.ศ. ๒๕๓๑ กรมตำรวจ จึงได้กำหนดโครงการ “ตำรวจชุมชนสัมพันธ์” ขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน โดยรูปแบบของการดำเนินงานในระดับ สถานีตำรวจของกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยให้แต่ละสถานีจัดตั้งชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชน สัมพันธ์ขึ้น ทำให้ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน โดยรูปแบบของการดำเนินงานใน ระดับสถานีตำรวจนครบาล ได้ให้แต่ละสถานีจัดตั้งชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ขึ้น ๑ ชุด ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย ชั้นประทวน ๔ นาย รวม ๕ นาย เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชน สัมพันธ์ทุกนาย จะต้องผ่านการฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวคิด ปรัชญา หลักการ และ ขั้นตอนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นอกจากนี้ในส่วนของการปฏิบัติงานในพื้นที่ ยังได้มีการ กำหนดแนวทางในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่จะเข้าไปดำเนินการอย่างชัดเจน อาทิเช่น ชุมชนที่

^{๒๔} สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “แผนงานและงบประมาณ”, แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับ ที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔), กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ, ๒๕๒๘, (อัคราณา).

^{๒๕} สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “แผนงานและงบประมาณ”, แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับ ที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๘), กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ, ๒๕๓๔, (อัคราณา).

เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาอาชญากรรมสูง หรือชุมชนที่เป็นย่านธุรกิจล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม หรือ ย่านชุมชนแออัดที่มีประชาชนผู้มีรายได้น้อยรวมกันอยู่ ซึ่งเป็นจุดล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม นับ ได้ว่าการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจ นครบาลมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้รวมระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปีเศษ แผนนโยบาย งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นงานที่เสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึก และตระหนักถึงการทำหน้าที่ พลเมืองดี การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อโน้มน้าวให้ประชาชน ตระหนักถึงภัยของอาชญากรรม และมีจิตสำนึกที่จะทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีส่วนร่วมในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม ที่จะส่งผลให้บรรลุความสำเร็จของงานชุมชนสัมพันธ์และเกิดความสงบ เรียบร้อยของสังคมงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและองค์กรต่างๆ^{๑๑}

๒.๖.๑ ความเป็นมาของตำรวจชุมชนประจำตำบล

โครงการตำรวจชุมชนประจำตำบล ได้รับการอนุมัติจัดตั้งตำรวจชุมชน ในปีงบประมาณ ๒๕๔๑ ทั้งประเทศ ๓๐๐ แห่ง ยกเว้น ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส โดยอธิบดีกรมตำรวจ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยการคัดเลือกข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ผ่านการอบรมหลักสูตร กตด. (ค.ด. เลื่อนไหล เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร) เป็นหัวหน้าตำรวจชุมชน และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นผู้ช่วยคัดเลือกราษฎร ไม่น้อยกว่า ๑๐ นาย เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ทำงานร่วมกันภายใต้การ คูแผลจากคณะกรรมการที่กำหนด

การปฏิบัติงานของราษฎรจะทำงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ของประชาชนในชุมชนนั้น เพิ่มประสิทธิภาพด้านการข่าวช่วย ป้องกันและปราบปราม โจรผู้ร้าย ภัยจากยาเสพติด อุบัติภัย ด้านการจราจร คูแผลความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว แก้ปัญหาสังคมร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดระเบียบชุมชน และ ความเสื่อมโทรมทางสังคม ความหวาดกลัวจากภัยอาชญากรรม ให้การช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่ มีความรับผิดชอบ อาทิ เด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ชนกลุ่มน้อย คนยากจน คนพิการ คนจรจัด เป็นต้น

ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ ได้การตรวจสอบติดตามประเมินผลการทำงานของตำรวจชุมชนใน หลักการแล้วตรงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งได้กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิ ร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลกระทบ ต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ตามที่กฎหมายบัญญัติ รัฐต้องส่งเสริมและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับและรัฐต้องกระจายอำนาจในท้องถิ่น ตนเอง และตัดสินใจในกิจกรรมท้องถิ่น ได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขปโภค และ

^{๑๑}สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “แผนงานและงบประมาณ”, แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับ ที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔), กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ, ๒๕๓๕, (อัดสำเนา).

สาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อม ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นซึ่งเป็นผลดีต่อประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีรับข้อพิพาทซึ่งเกิดขึ้นภายในชุมชนประชาชนได้รับความสนใจดูแลจากตำรวจซึ่งอยู่ในชุมชนนั่นเอง ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางเป็นหลักฐาน การแจ้งเอกสารล้วนแต่เป็นงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ชุมชน สามารถจะดำเนินการได้เป็นการกระจายอำนาจสู่ชุมชน เกิดผลดีต่อประชาชนโดยตรง ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ จึงจัดตั้งตำรวจชุมชนเพิ่มอีก ๓๐๐ แห่ง รวมกับของเดิมที่มีอยู่แล้ว ๓๐๐ แห่ง เป็น ๖๐๐ แห่ง^{๑๑}

๑. วัตถุประสงค์ของตำรวจชุมชนประจำตำบล

๑.๑ ขยายการบริการไปสู่ตำบลและหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

๑.๒ ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยความร่วมมือ และประสานการปฏิบัติ ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประชาชนและองค์กรท้องถิ่น

๑.๓ ทำให้ประชาชนมีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลดความหวาดระแวงภัยต่อปัญหาของอาชญากรรม

๑.๔ ทำให้ประชาชนได้รับบริการด้านความสะดวกรวดเร็ว บริสุทธิ์ ยุติธรรม และทั่วถึง

๑.๕ ทำให้สังคมมีความสุข ปลอดภัยเสถียร มีความเป็นระเบียบและลดอุบัติเหตุการจราจร

๒. การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนตำบล

๒.๑ การบริหารด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

๒.๒ การบริการและการปกครอง

๒.๓ การบริการด้านธุรการ

๒.๔ การบริการด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

๒.๕ การบริการด้านการอำนวยความสะดวก

๒.๖ การบริการด้านการจราจร และการรักษาความสงบเรียบร้อยในขอบข่ายเมือง

๒.๗ การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยที่เกี่ยวข้อง

๓. บุคลากรของตำรวจชุมชน

๓.๑ ให้มีข้าราชการตำรวจประจำตำบล ตำบลละ ๒ นาย เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรหรือชั้นประทวนที่มียศ ค.ต. หรือ จ.ส.ต. ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าตำรวจชุมชน ๑ นาย และมีตำรวจชั้นประทวน ๑ นาย เป็นผู้ช่วย

^{๑๑}สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “ระเบียบปฏิบัติประจำตำรวจชุมชนประจำตำบล”, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมตำรวจ, ๒๕๔๐, (ยึดสำเนา).

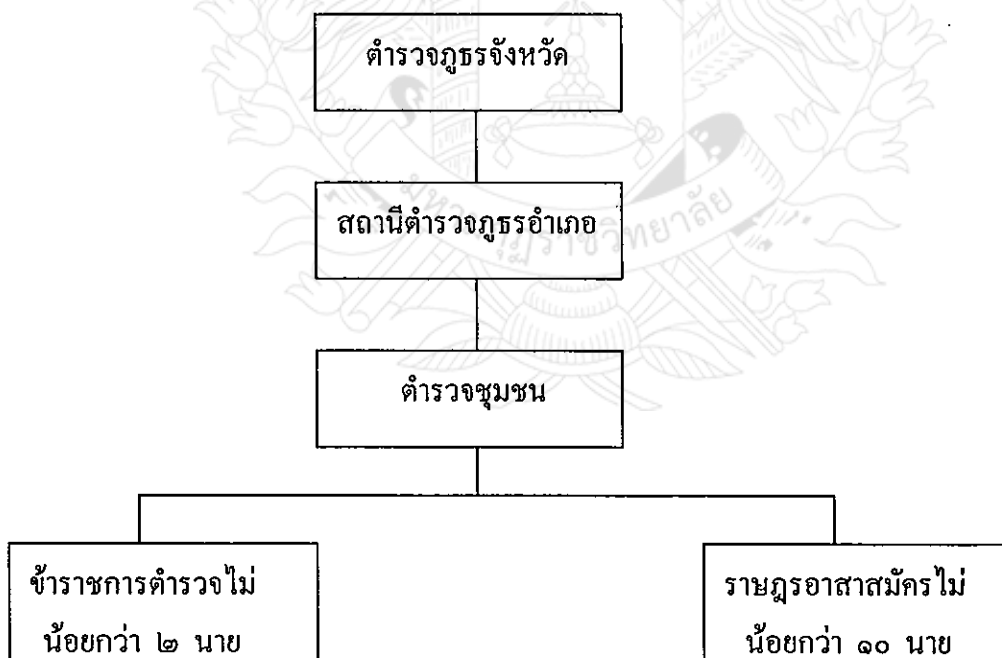
๓.๒ ราษฎรอาสาสมัคร คัดเลือกราษฎรอาสาสมัคร จากทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละไม่ต่ำกว่า ๑ นาย หากตำบลใดมีหมู่บ้านน้อยกว่า ๑๐ แห่ง ให้คัดเลือกจนครบ ๑๐ นาย และให้ปฏิบัติหน้าที่คราวละ ๒ นาย โดยให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่คราวละ ๒ ปี

๓.๓ คณะกรรมการราษฎรอาสาสมัครประกอบด้วย

๓.๓.๑ ผู้บังคับการตำรวจจังหวัด	ประธาน
๓.๓.๒ รองผู้บังคับการตำรวจจังหวัด	รองประธาน
๓.๓.๓ ผู้กำกับการสถานีตำรวจ	กรรมการ
๓.๓.๔ กำนัน	กรรมการ
๓.๓.๕ ประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
๓.๓.๖ ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
๓.๓.๗ ผู้กำกับการอำนวยการตำรวจจังหวัด	กรรมการ
๓.๓.๘ สารวัตรงานธุรการและกำลังพลตำรวจจังหวัด	กรรมการ

๔. การปกครองบังคับบัญชาตำรวจชุมชน

สถานีตำรวจอำเภอที่รับผิดชอบตำบลชุมชนจะต้องคอยกำกับควบคุม ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำการปฏิบัติงานของตำบลชุมชน โดยมอบหมายให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มีความอาวุโส ของสถานีตำรวจอย่างน้อย ๑ นาย ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำ การปฏิบัติงานของตำรวจชุมชน ตามโครงสร้างสายการบังคับบัญชา ดังนี้

แผนภูมิแสดง สายการบังคับบัญชาของตำรวจชุมชนตำบล

จะเห็นว่าแผนภาพแสดงการปกครองบังคับบัญชาตำรวจชุมชนตำบลจะอยู่ในความดูแลของ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด เป็นผู้ติดตามดูแลให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุน และมีตำรวจภูธรจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลในด้านนโยบายอีกส่วนหนึ่ง^{๓๒}

๒.๗ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับราษฎรอาสา

๒.๗.๑ ประวัติศาสตร์การทำงานราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยชุมชน มีการดำเนินงานมาอย่างยาวนานมากกว่า ๑๐ ปี ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ไม่ว่าจะเป็นกรณีชุมชนบนพื้นที่สูง กรุงเทพมหานคร ชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งภาคใต้และภาคกลาง ด้วยการสนับสนุนขององค์กรภาครัฐ ในช่วงเวลาดังกล่าว โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเอง ก็มีความพยายามดำเนินงาน เพื่อให้ชุมชนในบางพื้นที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยใช้แนวทางและวิธีการของชุมชน ซึ่งชุมชนมีศักยภาพที่จะดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนได้ โดยการสนับสนุนขององค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงได้พัฒนาโครงการเครือข่ายชุมชนในลักษณะ โครงการนำร่อง ซึ่งดำเนินงานในทุกภาคของประเทศ ในระยะ ๓ ปี (๒๕๓๗-๒๕๓๙) เพื่อสร้างรูปธรรมของชุมชนป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยเน้นการพัฒนาระบบและกลไกของรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เอื้อและสนับสนุนต่อการแก้ไขผู้สนับสนุนนั้น เป็นรูปแบบการแก้ไขปัญหาในรูปแบบหนึ่ง(เป็นทางเลือก) ที่สามารถหยุดยั้งอาชญากรรมอย่างได้ผล กล่าวคือชุมชนสามารถควบคุมปัญหาอาชญากรรม ให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชุมชน หรือสามารถจัดปัญหาอาชญากรรม ให้หมดไปจากชุมชนหรือสามารถป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้นในชุมชน และเป็นการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างยั่งยืน จนปัญหาไม่สามารถกลับมาแพร่ระบาดได้อีก ทั้งสามารถขยายเครือข่ายการแก้ไขภายใต้ฐานความเป็นจริงที่ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนคนที่ได้รับผลกระทบ โดยตรงก็คือคนในชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรทางศาสนา แต่ส่วนมากอยู่ในชั้นลงมือลงถูก

จนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้จัดให้มีการสัมมนาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรชุมชน ซึ่งมีข้อสรุปร่วมกันว่า ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาของชุมชน ผลจากการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ทำให้เกิดบทเรียนมากมาย ซึ่งพบว่า การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยให้องค์กรชุมชนเป็นผู้มีบทบาทหลัก โดยมีองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เป็นปัญหาให้กว้างขวาง

^{๓๒} เรื่องเดียวกัน.

ออกไป เป็นการลดความรุนแรงของปัญหาและขจัดปัญหา ในระดับสังคมส่วนรวมได้ด้วย นับว่าเป็น การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมรูปแบบหนึ่งที่รัฐควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการดำเนินงานใน ระดับที่กว้างขึ้นทั่วประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้กลไกการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ของภาคประชาชน มีประสิทธิภาพเกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน มูลนิธิภูมิพลังชุมชนไทยร่วมกับเครือข่ายภาคประชาชน (โครงการสำรวจชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม) จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การต่อสู้เพื่อ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของภาคประชาชนขึ้น เป็นโครงการสำรวจชุมชนในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมในปัจจุบัน^{๓๓}

๒.๗.๒ ความสัมพันธ์ของตำรวจชุมชนกับองค์กรท้องถิ่น

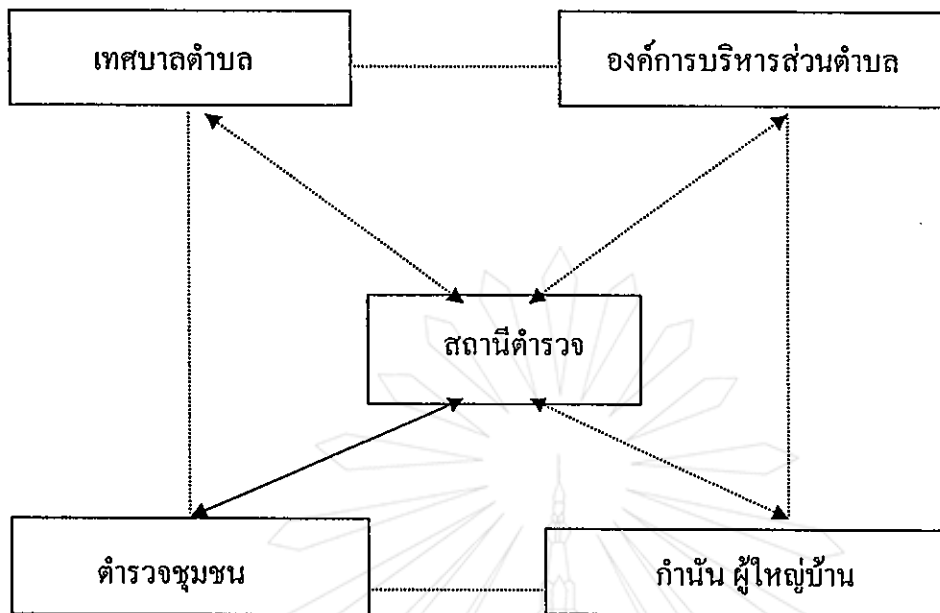
การดำเนินการของตำรวจชุมชนจะเป็นไปในลักษณะการประสานงานของ ๓ หน่วยงานท้องถิ่น ได้แก่ ตำรวจชุมชน องค์กรการบริหารส่วนตำบล และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

๑. การคัดเลือกองค์การบริหารส่วนตำบล และกำนัน ร่วมเป็นคณะกรรมการในการคัดเลือก ราษฎรอาสาสมัคร

๒. การปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยตำบล เป็นแกนกลาง ในการประสานงานการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชน เพื่อคอยกำกับดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชน ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสอดคล้อง กับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

๓. การระงับปราบปรามเหตุร้าย โดยเร่งด่วนฉับพลัน ตำรวจชุมชนอาจขอกำลังสนับสนุน จาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรืออาจขอกำลังร่วมตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยดังแผนผังดังนี้

^{๓๓} องค์กรการบริหารส่วนตำบลัญญา, “บรรยายสรุป”, ภาพลึนธุ์ : องค์กรการบริหารส่วนตำบลัญญา, ๒๕๔๘, (อัคราณา).

แผนภูมิแสดง ความสัมพันธ์ของตำรวจชุมชนกับองค์กรท้องถิ่น

จากแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของตำรวจชุมชนตำบลจะเป็นลักษณะการประสานงาน ๓ หน่วยงาน คือ การประสานงานโดยตรงกับสถานีตำรวจภูธรต้นสังกัด และการประสานงานกับหน่วยใกล้เคียง คือ องค์การบริหารส่วนตำบล และกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อทำงานร่วมกันในการดูแลความสงบเรียบร้อยภายในตำบล^{๓๔} -

๒.๖.๓ การจัดตั้งสถานีตำรวจชุมชนตำบลัญญา

การจัดตั้งสถานีตำรวจชุมชนประจำตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการจัดตั้งตามหนังสือสั่งการของกรมตำรวจ และตำรวจภูธรจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับความคัดเลือกให้จัดตั้ง จำนวน ๑ อำเภอ ได้แก่ ตำบลัญญา ตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ การจัดตั้งสถานีตำรวจชุมชนประจำตำบลัญญา ได้ใช้สถานที่คุ้มบ้านป่อซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลัญญา มีการพิจารณาคัดเลือกราชครูอาสาสมัครที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ จัดตั้งตำรวจชุมชนประจำตำบลหมู่บ้านละ ๒ นาย รวมทั้งหมด ๑๖ นาย เพื่อทำการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนประจำตำบล

^{๓๔} เรื่องเดียวกัน.

๕. การพิจารณาคัดเลือกกรรมาธิการอาสาสมัครตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ณ ที่ทำการเทศบาลตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการพิจารณาคัดเลือกกรรมาธิการอาสาสมัคร จำนวน ๑๖ คน ดังนี้

๕.๑ นายนิคม คงประเสริฐ	อายุ ๕๒ ปี	บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๑๔
๕.๒ นายวสันต์ อรุณรัตน์	อายุ ๔๓ ปี	บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๑๔
๕.๓ นายค่อน คำคง	อายุ ๕๐ ปี	บ้านเลขที่ ๓๔ หมู่ที่ ๑
๕.๔ นายประพันธ์ โมฆรัตน์	อายุ ๔๒ ปี	บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๑
๕.๕ นายสัมฤทธิ์ คำควร	อายุ ๔๐ ปี	บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๑๒
๕.๖ นายคงอินทร์ คงหอม	อายุ ๓๘ ปี	บ้านเลขที่ ๘๕ หมู่ที่ ๑๒
๕.๗ นายสมบุรณ์ มานมนตรี	อายุ ๔๐ ปี	บ้านเลขที่ ๒๒ หมู่ที่ ๔
๕.๘ นายวินัย ศิริกุล	อายุ ๓๒ ปี	บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๔
๕.๙ นายลอง คอนสมจิตร	อายุ ๕๐ ปี	บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๕
๕.๑๐ นายสงวน ปัญญา	อายุ ๔๘ ปี	บ้านเลขที่ ๘๓ หมู่ที่ ๕
๕.๑๑ นายกำธร รักสงบ	อายุ ๓๕ ปี	บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ที่ ๒
๕.๑๒ นายพุทธี ชูศรียิ่ง	อายุ ๓๐ ปี	บ้านเลขที่ ๑๐๑ หมู่ที่ ๒
๕.๑๓ นายประยงค์ ไชยคำมิ่ง	อายุ ๓๐ ปี	บ้านเลขที่ ๔๖ หมู่ที่ ๑๓
๕.๑๔ นายวิศรุต คอนกระจำง	อายุ ๒๘ ปี	บ้านเลขที่ ๘๘ หมู่ที่ ๑๓
๕.๑๕ นายเคน บัวสิงห์	อายุ ๔๗ ปี	บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๔
๕.๑๖ นายประเสริฐ ไชยโคตร	อายุ ๔๗ ปี	บ้านเลขที่ ๗๓ หมู่ที่ ๔

ตำราวจุมนชนตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เริ่มปฏิบัติงานครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีข้าราชการตำราวจุประจำสถานีตำราวจุรอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังรายชื่อต่อไปนี้ เป็นผู้ร่วมปฏิบัติงานด้วย

๑. คาบตำราวจุญสม นันสถิตย์	เป็นหัวหน้า
๒. จำสิปตำราวจุทวิศักดิ์ โพนศิริ	เป็นผู้ช่วย
๓. สิบตำราวจุเอกสุวิทย์ ไชยสถิตย์	เป็นผู้ช่วย
๔. สิบตำราวจุเอกวัชรินทร์ มิเร	เป็นผู้ช่วย
๕. สิบตำราวจุโทไพฑูรย์ พิชิตมาร	เป็นผู้ช่วย ^{๓๕}

^{๓๕} เรื่องเดียวกัน.

๒.๘ สภาพพื้นที่ของตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๘.๑ ประวัติตำบลธัญญา

ชุมชนตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่ปรากฏหลักฐานในการตั้งชุมชนอย่างแน่ชัด แต่มีเรื่องเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่สืบเนื่องกันต่อมาว่า แรกเริ่มมีพวกนายพรานกลุ่มหนึ่งเข้ามาทำการล่าสัตว์ และหาปลาบริเวณลุ่มน้ำชี ที่แหล่งน้ำธรรมชาติที่ชาวบ้านเรียกว่า กุดวังซอ ซึ่งเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ต่อมาพวกนายพรานกลุ่มนี้จึงได้ชักชวนพวกพ้องมากันจำนวนมากและมีการจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นที่บริเวณบ้านแก ซึ่งเรียกว่า บ้านแก ในปัจจุบัน ต่อมาได้มีการชักชวนชาวบ้านที่ใกล้เคียงอพยพเข้ามาอยู่อย่างมากขึ้นทำให้ชุมชนธัญญาขยายชุมชนตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

การขยายตัวของชุมชนธัญญา พอจะแยกออกได้เป็นหมู่บ้าน ตามลำดับดังต่อไปนี้

บ้านแกได้แยกหมู่บ้านขึ้นใหม่ คือ บ้านบ่อ และในช่วงเวลาเดียวกันนั้นได้ตั้งบ้านสะอาดสมศรี บ้านหนองคู และบ้านส้มโฮง ตามลำดับ ซึ่งเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีหมู่บ้านจำนวน ๕ หมู่บ้าน และได้มีการจัดตั้งเป็นตำบลธัญญา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗ โดยได้แยกออกจาก ตำบลคงถึง อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จนถึงปัจจุบันตำบลธัญญา ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน ๑๕ หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านแก

หมู่ที่ ๒ บ้านบ่อ

หมู่ที่ ๓ บ้านหนองคู

หมู่ที่ ๔ บ้านโนนมะค้ำ

หมู่ที่ ๕ บ้านสะอาดสมศรี

หมู่ที่ ๖ บ้านจิกงาม

หมู่ที่ ๗ บ้านสงเปลือย

หมู่ที่ ๘ บ้านโนนค้อ

หมู่ที่ ๙ บ้านบ่อ

หมู่ที่ ๑๐ บ้านหัวแฮด

หมู่ที่ ๑๑ บ้านส้มโฮง

หมู่ที่ ๑๒ บ้านแก

หมู่ที่ ๑๓ บ้านบ่อ

หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองคู

หมู่ที่ ๑๕ บ้านสะอาดสมศรี^๖

๒.๘.๒ ภูมิประเทศ และประชากร

๑) การจัดตั้ง และอาณาเขต

ตำบลรัตนัญญาตั้งอยู่ทางทิศใต้ของ อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากตัวอำเภออมลาลัย ประมาณ ๘ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับ หมู่บ้านใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลหลักเมือง ตำบลอมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดกับตำบลเจ้าท่า อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ และตำบลม่วงลาด อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลคงสิง ตำบลเจ้าท่า อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลหนองเป่น อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ และตำบลเหล่ากลาง กิ่งอำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

๒) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลรัตนัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๒๒.๔๐ ตารางกิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๑๔,๐๒๖ ไร่ สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มของแม่น้ำชี และแม่น้ำป่าว สภาพดินเป็นดินเหนียวปนทราย พื้นส่วนใหญ่จะใช้ในการเกษตรกรรม ส่วนมากจะเป็นการทำนาข้าว และที่สาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ตามหมู่บ้าน

๓) สภาพภูมิอากาศ

ตำบลรัตนัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ สภาพโดยทั่วไป อากาศจะมีความร้อน ความแห้งแล้ง จะขาดแล่นน้ำที่จะใช้ในการอุปโภคบริโภค ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ กรมชลประทานได้มีการสร้างคลองส่งน้ำชลประทาน จากเขื่อนลำปาว เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค ในช่วงฤดูแล้ง และสามารถทำนาได้ปีละ ๒ ครั้งในปัจจุบัน ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลรัตนัญญา เป็นที่ราบลุ่มซึ่งเหมาะในการทำการเกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์ ส่วนสัตว์ที่ประชาชนเลี้ยงส่วนใหญ่ได้แก่ กระบือ โค สุกร เป็ด ไก่ และปลาชุก ในส่วนของทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลรัตนัญญา มีป่าชุมชนอยู่ในเขตเทศบาลตำบลรัตนัญญาเนื้อที่ ประมาณ ๑๕๐ ไร่ และที่ป่าสาธารณะประโยชน์ในแต่ละหมู่บ้านที่ชาวบ้านเรียกว่า “ดอนปู่ตา” ซึ่งป่าชุมชนเหล่านี้จะเป็นที่อนุรักษ์ป่า จะมีไม้พวกไม้เบญจพรรณและต้นไม้เล็ก ๆ ไม่สูงมากนัก แต่ก็มีต้นไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ไม้ยาง ไม้ประดู่ ไม้พยอม และไม้แดง และป่า

^๖ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์, “องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์”,

สาธารณะประโยชน์เหล่านี้ยังเป็นที่ยังประชาชนทั่วไปใช้เป็นี่สำหรับการเลี้ยงสัตว์ พวงโค กระบือ และยังเป็นที่ยังมาหากินของชาวบ้าน เช่น แหล่งน้ำที่สำคัญของตำบลัญญา ประกอบด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคมีหลายแห่งแต่แหล่งน้ำที่ใหญ่และสำคัญ คือ กุดวังซอ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตของหมู่บ้าน สะอาดสมศรี หมู่ที่ ๕, ๑๕ และคูน มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ทิศใต้ของบ้านหัวแฮด หมู่ที่ ๑๐ แหล่งน้ำทั้ง ๒ แห่งนี้จะเป็นที่ยังสำหรับให้ชาวบ้านทั้งในเขตตำบลและใกล้เคียงทำการหาปลาตลอดจนการประมงน้ำจืดต่าง ๆ ตลอดทั้งการสูบน้ำไปใช้ในการทำเกษตรกรรมในยามขาดแคลน ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งคือลำน้ำชี ซึ่งเปรียบเสมือนสายเลือดใหญ่ของตำบลัญญา หรือจะว่าเป็นของจังหวัดกาฬสินธุ์เลยก็ได้ เพราะถ้าในปีไหนแห้งแล้งน้ำฝนธรรมชาติไม่พอใช้ในการเกษตรกรรมชาวก็จะอาศัยสูบน้ำจากลำน้ำชีขึ้นมาใช้ในการเกษตรกรรมส่วนในทางตรงกันข้ามลำน้ำชียังเป็นที่ยังระบายน้ำในฤดูกาลน้ำหลากเพื่อป้องกันอุทกภัย ลำน้ำชีนี้ยังเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของประชาชนในตำบลัญญาและตำบลที่ใกล้เคียงอีกด้วย

๔) ประชากร

ตำบลัญญา อำเภอภมราไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการสำรวจเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ มีประชากรทั้งหมด จำนวน ๑๐,๕๓๘ คน แยกเป็นชาย จำนวน ๔,๗๑๗ คน เป็นหญิง ๕,๘๒๑ คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๒,๐๐๕ ครัวเรือน โดยสามารถแยกออกเป็นหมู่บ้านต่างๆ ได้ ดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านแก	มี ๑๕๔ ครัวเรือน	ประชากร ๕๓๑ คน
	แยกเป็นชาย ๔๕๖ คน	แยกเป็นหญิง ๔๗๕ คน
หมู่ที่ ๒ บ้านปอ	มี ๑๕๗ ครัวเรือน	ประชากร ๕๕๑ คน
	แยกเป็นชาย ๕๐๖ คน	แยกเป็นหญิง ๔๘๕ คน
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองตุ	มี ๑๓๐ ครัวเรือน	ประชากร ๖๗๐ คน
	แยกเป็นชาย ๓๓๒ คน	แยกเป็นหญิง ๓๓๘ คน
หมู่ที่ ๔ บ้านโนนมะค้ำ	มี ๗๒ ครัวเรือน	ประชากร ๓๖๐ คน
	แยกเป็นชาย ๑๔๘ คน	แยกเป็นหญิง ๑๗๖ คน
หมู่ที่ ๕ บ้านสะอาดสมศรี	มี ๖๕ ครัวเรือน	ประชากร ๓๗๐ คน
	แยกเป็นชาย ๑๘๖ คน	แยกเป็นหญิง ๑๘๔ คน
หมู่ที่ ๖ บ้านจิกงาม	มี ๘๕ ครัวเรือน	ประชากร ๔๑๓ คน
	แยกเป็นชาย ๒๐๕ คน	แยกเป็นหญิง ๒๐๘ คน
หมู่ที่ ๗ บ้านสงเป็ลือย	มี ๕๕ ครัวเรือน	ประชากร ๔๕๖ คน
	แยกเป็นชาย ๒๕๕ คน	แยกเป็นหญิง ๒๓๗ คน

หมู่ที่ ๘ บ้านโนนค้อ	มี ๓๔ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๘๔ คน	ประชากร ๑๖๓ คน แยกเป็นหญิง ๗๕ คน
หมู่ที่ ๙ บ้านบ่อ	มี ๒๓๕ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๔๕๕ คน	ประชากร ๕๘๘ คน แยกเป็นหญิง ๔๕๓ คน
หมู่ที่ ๑๐ บ้านหัวแสด	มี ๑๖๐ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๔๐๔ คน	ประชากร ๘๐๔ คน แยกเป็นหญิง ๔๐๐ คน
หมู่ที่ ๑๑ บ้านส้มโอง	มี ๘๐ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๑๕๕ คน	ประชากร ๓๓๕ คน แยกเป็นหญิง ๑๕๔ คน
หมู่ที่ ๑๒ บ้านแก	มี ๒๔๒ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๕๕๗ คน	ประชากร ๑๑,๗๒๒ คน แยกเป็นหญิง ๖๑๕ คน
หมู่ที่ ๑๓ บ้านบ่อ	มี ๑๕๐ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๓๕๑ คน	ประชากร ๗๑๗ คน แยกเป็นหญิง ๓๖๖ คน
หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองคู	มี ๑๔๑ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๓๓๔ คน	ประชากร ๖๕๑ คน แยกเป็นหญิง ๓๕๗ คน
หมู่ที่ ๑๕ บ้านสะอาดสมศรี	มี ๑๕๓ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๓๗๗ คน	ประชากร ๗๔๑ คน แยกเป็นหญิง ๓๖๔ คน

ประชากรตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยส่วนมากเป็นคนที่เชื่อสาย “ไทยลาว” มีสำเนียงการพูดเป็นภาษาไทยอีสาน เหมือนกับคนในภาคอีสาน โดยทั่วไป การตั้งบ้านเรือนมีลักษณะอยู่กันเป็นกลุ่มเครือญาติเดียวกัน และจะอยู่เป็นบริเวณเดียวกันมีการแยกครอบครัว เมื่อมีการสมรส โดยส่วนมากจะนับญาติฝ่ายหญิงเป็นหลัก ในการตั้งครองครัวใหม่

ลักษณะการสร้างบ้านเรือนของราษฎรตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยส่วนมากจะมีการสร้างบ้านเรือนแบบสองชั้น คือ บ้านครึ่งปูนครึ่งไม้ ชั้นล่างเป็นปูนชั้นบนเป็นไม้ แต่ถ้าหากครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยจะดี จะสร้างบ้านยกพื้นสูง ใต้ถุนโล่ง ในการสร้างแบบยกพื้นสูงนี้ยังเป็นการป้องกันอุทกภัยได้อีกด้วย บ้านเรือนในลักษณะเก่าแก่แบบดั้งเดิม ไม่ค่อยปรากฏให้เห็นกันมากนักการใช้พื้นที่ในบริเวณบ้าน บริเวณหน้าบ้าน ส่วนมากจะปล่อยให้เป็นที่ว่างเปล่า หรือมีการประดับต้นไม้บ้าง ทางด้านหลังบ้านจะเป็นสวนหรือการจัดทำสวนครัวตามขนาดพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ ส่วนรั้วบ้านมีทั้งแบบถาวร ทำด้วยคอนกรีตหรือเสาคอนกรีตล้อมด้วยลวดหนาม และรั้วบ้านแบบชั่วคราวทำด้วยไม้ไผ่หรือปลูกต้นไม้เล็กๆ ตามแนวรั้วมีต้นไม้ที่ใช้เป็นอาหารและไม้ประดับ ในการพัฒนาบริเวณบ้านส่วนมากจะมีหน่วยงานของราชการเข้าไปสนับสนุนในราชการจัดการดูแลความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการคัดเลือกการประกวดหมู่บ้านดีเด่น โดยการจัดทำรั้วบ้าน

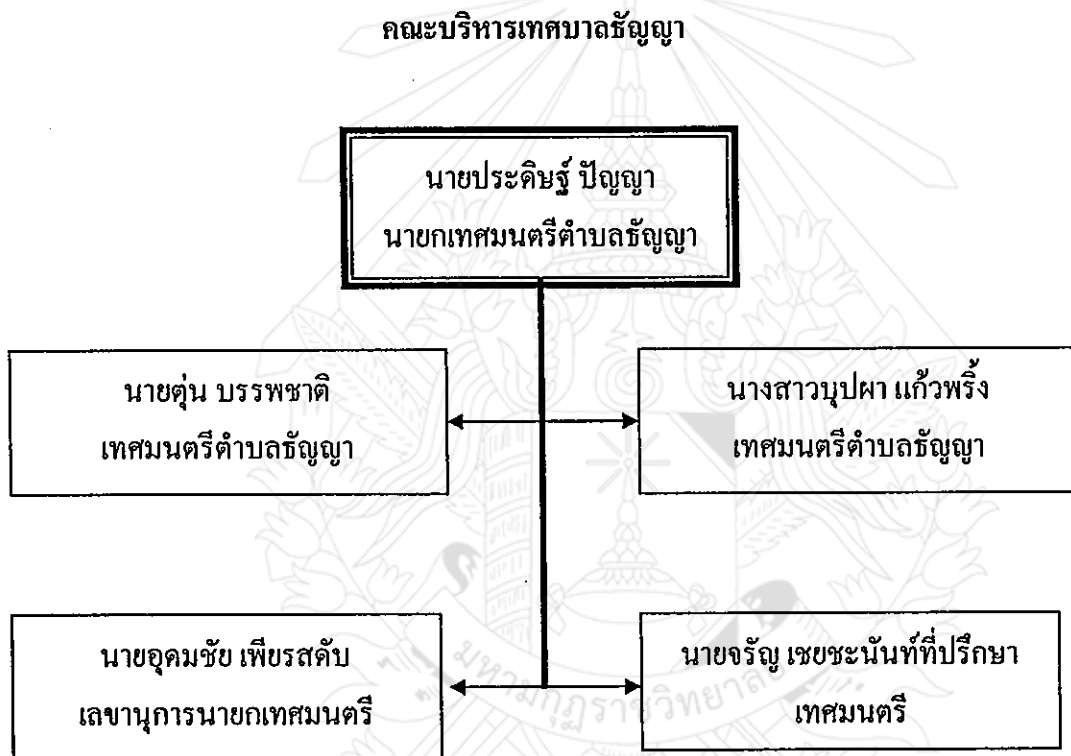
มีป้ายชื่อหัวหน้าครอบครัว หน่วยงานที่เข้าไปพัฒนา ได้แก่ สำนักงานชุมชน เกษตรอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานีตำรวจภูธรอำเภออมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์^{๓๗}

๕. การปกครอง

ตำบลธัญญา อำเภออมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำการจัดตั้งตำบลครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๖ โดยการแยกออกจากตำบล คงถึง อำเภออมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจุบัน ตำบลธัญญา แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ดังนี้

เทศบาลตำบลธัญญา มีสมาชิกเทศบาล จำนวน ๑๒ คน^{๓๘}

องค์การบริหารส่วนตำบลธัญญา มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๔ คน^{๓๙}

แผนภูมิแสดง คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลธัญญา^{๔๐}

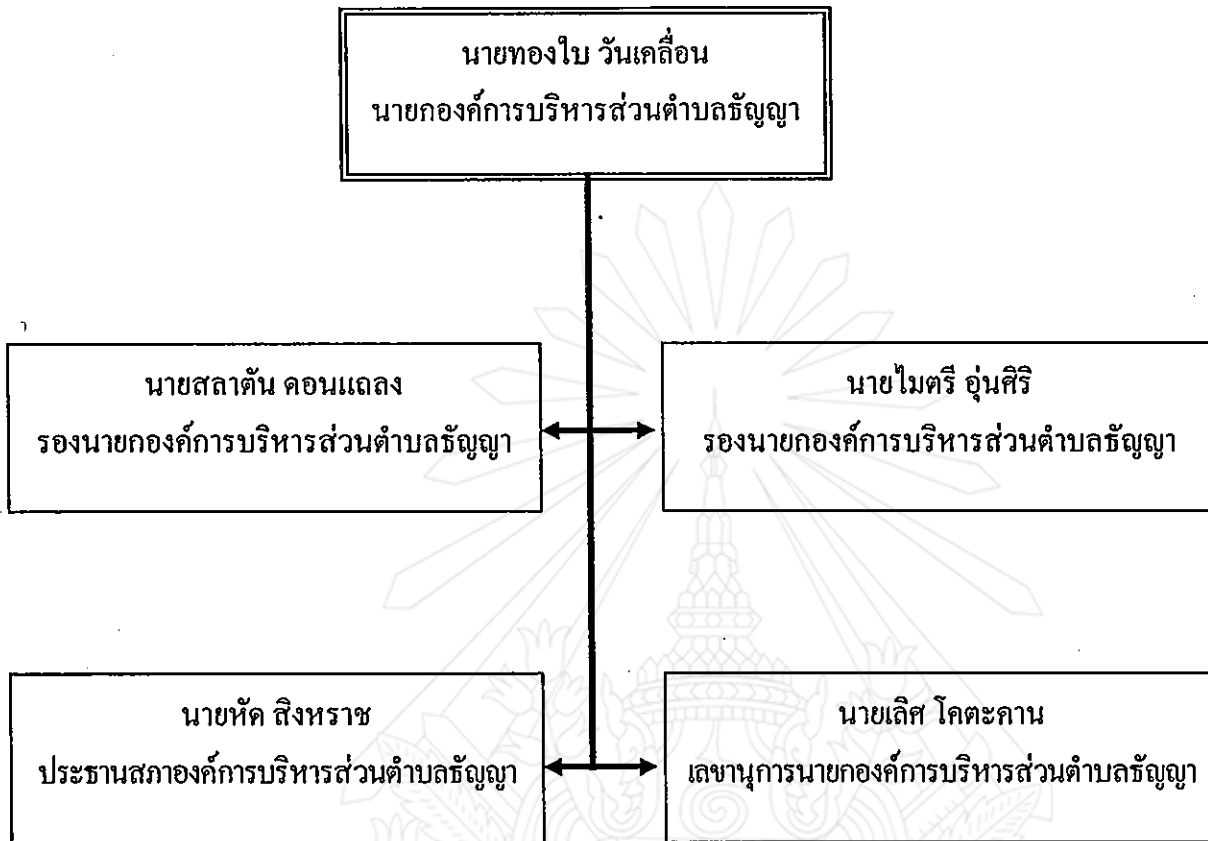
^{๓๗} เรืองเดียวกัน.

^{๓๘} เทศบาลตำบลธัญญา, “บรรยายสรุป”, กาฬสินธุ์ : ที่ทำการเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลลาไสย, ๒๕๕๘, (อัดสำเนา).

^{๓๙} องค์การบริหารส่วนตำบลธัญญา, “บรรยายสรุป”, อ่างแก้ว, (อัดสำเนา).

^{๔๐} เทศบาลตำบลธัญญา, “บรรยายสรุป”, อ่างแก้ว, (อัดสำเนา).

คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลธัญญา

แผนภูมิแสดง แผนการแสดงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลธัญญา

นอกจากการแบ่งการปกครอง เป็นเทศบาลตำบลธัญญา และองค์การบริหารส่วนตำบลธัญญา แล้ว ตำบลธัญญายังมีการปกครองแบบ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ดูแลความสงบเรียบร้อย ของแต่ละหมู่บ้าน จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านแก มีนายสมัช คำวิโส	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านบ่อ มีนายเตียง เพ็ชรสลับ	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองตุ มีนายโฮม คอนสมจิตร	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔ บ้านโนนมะค้ำ มีนายทองวัน ปัญญา	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๕ บ้านสะอาดสมศรี มีนายทองดาว ศรีชาติ	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๖ บ้านจิกงาม มีนายสุวรรณ นามวงศ์	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๗ บ้านสงเปลือย มีนายสมาน ศีกขากิจ	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๘ บ้านโนนค้อ มีนายประทวน หาญชัยนะ	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๕ บ้านบ่อ มีนายสมศรี คอนสมจิตร	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๐ บ้านหัวแสด มีนายพิชัย วรรณเจริญ	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๑ บ้านส้มโอง มีนายทองรัตน์ วงศ์วิวัฒน์	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๒ บ้านแก มีนายเพิ่ม แก้วสมบัติ	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๓ บ้านบ่อ มีนายสอน เซษะนันท์	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองคู มีนายสำเนียง นันท์อำไพโร	ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๕ บ้านสะอาดสมศรี มีนายชวน ม่วงมูลตรี	ดำรงตำแหน่งกำนันตำบล

การปกครองของตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ นอกจากจะแบ่งเป็นแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นทางการแล้ว ยังมีการปกครองแบบไม่เป็นทางการ คือการปกครองแบบจารีตประเพณี คือ การนับถือผู้นำโดยธรรมชาติ มีการเคารพผู้อาวุโส ผู้รู้ของหมู่บ้าน ได้แก่ พระสงฆ์ ครูอาจารย์ ผู้เฒ่าผู้แก่ ที่มีความรู้มีศีลธรรมเป็นผู้ตัดสินปัญหาของสังคมหมู่บ้าน โดยส่วนมากจะเป็นชาวบ้านไปศึกษาเรื่องส่วนตัว หรือเป็นหมู่คณะจะเป็นการศึกษาหาหรือในการทำงานเพื่อส่วนรวม เช่น งานบุญประเพณี การใช้ที่สาธารณะประโยชน์ เป็นต้น^{๑๐}

๖) เศรษฐกิจ

ประชากรในเขตตำบลลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นการทำนาเพื่อเป็นการบริโภคภายในครอบครัวและถ้าหากผลิตผลที่เหลือจากการบริโภค ก็จะนำเอาไปจำหน่ายบ้าง การทำนาส่วนมากเป็นการทำนาปีในช่วงฤดูฝนอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติ และในช่วงฤดูแล้งก็จะทำนาโดยอาศัยน้ำจากคลองชลประทาน การทำนาส่วนใหญ่จะปลูกข้าวเจ้าเพื่อนำออกจำหน่าย เนื่องจากมีราคาสูงกว่าข้าวเหนียว มีร้านรับซื้อพืชผลทางการเกษตรในอำเภอกมลาไสย และมีโรงสีข้าวขนาดใหญ่ คือ โรงสีไฟไทยรุ่งเรือง ๓ ข้าวเจ้าที่นิยมปลูกกันมากเพื่อจำหน่าย คือ ข้าวเจ้าดอกมะลิพันธ์ ๑๐๕ ในส่วนของข้าวเหนียวจะปลูกเพื่อบริโภคภายในครอบครัวเท่านั้น

ปัญหาในการทำนา ส่วนมากค่าใช้จ่ายจะสูงราคาผลผลิตข้าวไม่คุ้มกับการลงทุนค่าใช้จ่ายที่สูงทำให้การทำนา ได้แก่ ค่าเครื่องจักรกล ค่าแรงงาน และค่าปุ๋ยเคมี สภาพในการทำนาในปัจจุบันประชาชนนิยมใช้เครื่องจักรกลซึ่งมีราคาแพงเข้ามาใช้เกือบทุกครัวเรือน ได้แก่รถไถนา หรือรถไถนาเดินตาม รถเกี่ยวข้าวและรถนวดข้าว การทำนาคือด้วยแรงงานคนและสัตว์เลี้ยงแบบดั้งเดิมมีจำนวนน้อยหรือแทบจะไม่มีเลยก็ว่าได้ แรงงานที่ใช้ในการทำนาส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานภายในครอบครัว และถ้าหากครอบครัวใดที่มีที่นาเป็นจำนวนมากจะมีการว่าจ้างแรงงานภายในท้องถิ่น จะเป็นการจ้างแรงงานคนในการปักดำและเกี่ยวข้าว ค่าจ้างแรงงานในปัจจุบันมีค่าแรงสูง เนื่องจากขาดแคลนแรงงานในฤดูทำนา อัตราค่าจ้างประมาณ ๑๕๐-๒๐๐ บาท ต่อคนต่อวัน หรืออาจมีการจ้างแบบเหมาราย โดยมียกกลุ่มชาวบ้านรวมกันเป็นกลุ่ม

^{๑๐} องค์การบริหารส่วนตำบลลัญญา, “บรรยายสรุป”, อ้างแล้ว, (อัดสำเนา).

การทำสวนชาวบ้านในตำบลัญญามีการทำสวนน้อยมาก ถ้าจะมีก็จะเป็นการทำสวนผสมกับการทำนา หรือที่เรียกว่า “ไร่สวนผสม” หรือการทำสวนในที่ดินว่างเปล่าภายในบริเวณบ้าน พืชสวนที่นิยมปลูกสวนมากภายในตำบลัญญา ได้แก่ มะม่วง มะพร้าว มะขาม สะท้อน กล้าย และ ยังมีการปลูกไม้ที่โตเร็ว คือ ไม้ยูคาลิปตัส ตลอดจนการปลูกพืชผักสวนครัว ซึ่งเป็นการปลูกเพื่อใช้บริโภคภายในครอบครัว แต่ถ้ามีมากหรือเหลือบริโภคก็จะนำไปจำหน่ายในตลาดเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของครอบครัวอีกทางหนึ่ง

๗) การคมนาคม

ตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการคมนาคมทางใช้สัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้านได้สะดวก ในการขนส่งผลิตผลทางการเกษตร มีทางหลวงแผ่นดินตัดผ่าน ๒ สาย คือ

๗.๑ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๔ เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดกาฬสินธุ์กับจังหวัดร้อยเอ็ด

๗.๒ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑๖ เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดขอนแก่น กับจังหวัดอำนาจเจริญ

นอกจากถนนสายหลักสองสายดังกล่าวแล้วยังมีถนนลาดยาง ถนนลูกรัง ถนนคอนกรีต และ สันครองชลประทาน อีกหลายสายที่ใช้ในการคมนาคมภายในตำบล และเขตติดต่อกับตำบลอื่น ส่วนทางด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมภายในเขตตำบลัญญาที่มีตู้โทรศัพท์สาธารณะให้ใช้ครบทุกหมู่บ้าน สามารถติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกรวดเร็ว

๘) ด้านการสาธารณสุข

ตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสถานบริการด้านสาธารณสุขประจำชุมชน เป็นสถานีอนามัย จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านบ่อ ตั้งอยู่ที่บ้านบ่อ หมู่ที่ ๒ ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลัญญา มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำจำนวน ๔ คน มีนายเกษม ไชยฤทธิ์ เป็นหัวหน้า ปัญหาในส่วนสาธารณสุขที่สำคัญ ได้แก่ โรคไข้เลือดออก ไข้ฉี่หนู เนื่องจากพื้นที่ตำบลัญญาเป็นที่นาส่วนมากมีน้ำขังตลอดปี จึงเป็นแหล่งทีุ่งใช้ในการขยายพันธุ์ และประชาชนที่ไปทำงานต้องลงลุยน้ำตามท้องนาที่มีนาอาศัยอยู่มาก สำหรับ ไข้เลือดออกมักจะพบในเด็กนักเรียนและเด็กวัยอ่อน ปัญหาโรคเอดส์ เกิดจากกลุ่มวัยรุ่นที่ไปทำงานนอกท้องที่ ยังไม่ให้ความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องโรคเอดส์ การณรงค์ในกลุ่มวัยรุ่นยังไม่ได้ทำตามเป้าหมาย ส่วนปัญหาโรคระบาดในสัตว์เลี้ยงประชาชนไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับโรคระบาดในสัตว์เลี้ยง เช่น โรคพิษสุนัขบ้า

๘) การสาธารณสุขโรค

ตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีไฟฟ้าใช้ครบทั้ง ๑๕ หมู่บ้าน แต่มีปัญหาไฟฟ้าสาธารณะไม่เพียงพอ เนื่องจากหมู่บ้านมีจำนวนมากไม่สามารถจัดหางบประมาณมาทำการติดตั้งได้ครบทุกหมู่บ้าน เรื่องการไฟฟ้านี้หน่วยงานที่รับผิดชอบคือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ด้านการประปา ของตำบลธัญญา มีน้ำประปาใช้ครบทุกหมู่บ้าน รวม ๑๕ หมู่ แต่เนื่องจากการประปาต้องอาศัยแหล่งน้ำภายในชุมชนซึ่งเป็นแหล่งน้ำจากธรรมชาติ เช่น น้ำบาดาน และน้ำตามหนองน้ำสาธารณะประ โยชน์ประจำหมู่บ้าน จึงทำให้เกิดปัญหาน้ำขุ่น น้ำไม่สะอาด มีตะกอนและมีกลิ่น^๒

๑๐) การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ประกอบด้วยสถานศึกษาสำหรับที่จะให้เด็กนักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษาตั้งแต่ระดับเด็กก่อนเกณฑ์ ชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถแยกออกได้ ดังนี้

๑๐.๑ ศูนย์ฝึกอบรมเด็กก่อนเกณฑ์ มีจำนวน ๕ แห่ง เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อายุ ๓ ปี เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของบิดามารดา ในการประกอบอาชีพส่วนมากแล้วมักจะเป็นการรับเลี้ยงเด็กไว้ให้ผู้ปกครอง ซึ่งไม่สามารถดูแลได้ ซึ่งจะมีทุกหมู่บ้านในเขตตำบลธัญญา โดยจะมีการจัดตั้งภายในวัดประจำหมู่บ้าน อยู่ในความดูแลของศึกษาริการอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

๑๐.๒ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา จะอยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน ในสังกัดประถมศึกษาอำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีทั้งหมดรวม ๖ แห่ง ดังนี้

๑. โรงเรียนธัญญาพัฒนวิทย์ เป็น โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านบ่อหมู่ที่ ๘ ในเขตเทศบาลตำบลธัญญา มีครู ๑๑ คน นักเรียน ๓๓๐ คน มีผู้บริหารโรงเรียน ตำแหน่งผู้อำนวยการ ชื่อ นายชูศักดิ์ สารผล

๒. โรงเรียนบ้านบ่อโนนมะคำวิทยา ตั้งอยู่ที่บ้านบ่อหมู่ที่ ๑๓ ในเขตเทศบาลตำบลธัญญา มีครู ๑๕ คน นักเรียน ๒๖๕ คน มีผู้บริหารโรงเรียนตำแหน่งผู้อำนวยการ ชื่อ นายสุกิจ วิชาชัย

๓. โรงเรียนบ้านแกหัวแฮดสามโฮงวิทยา ตั้งอยู่ที่บ้านแกหมู่ที่ ๑๒ มีครู ๒๖ คน มีนักเรียน ๔๕๑ คน มีผู้บริหารโรงเรียนตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ชื่อ นายฉัตร นาชัยเพชร

๔. โรงเรียนบ้านหนองคูวิทยา ตั้งอยู่ที่บ้านหนองคู หมู่ที่ ๑๔ มีครู ๑๑ คน มีนักเรียน ๑๒๑ คน มีผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่งผู้อำนวยการ ชื่อ นายเชิด แสนศรี

^๒เรื่องเดียวกัน.

๕. โรงเรียนบ้านสะอาดโนนงามวิทยา ตั้งอยู่ที่บ้านสะอาดสมศรี หมู่ที่ ๑๕ มีครู ๑๐ คน มีนักเรียน ๒๐๑ คน มีผู้บริหาร โรงเรียนในตำแหน่งผู้อำนวยการ ชื่อ นายพงษ์ศักดิ์ ศรีวังสุ

๖. โรงเรียนบ้านสงเปลือย (เป็นโรงเรียนสาขาของโรงเรียนสูงยางวิทยา) ตั้งอยู่ที่บ้านสงเปลือย หมู่ที่ ๗ มีครู ๒ คน มีนักเรียน ๒๓ คน ผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ที่โรงเรียนต้นสังกัดเดิมที่โรงเรียนสูงยางวิทยา

ด้านการศาสนา และวัฒนธรรม ประชาชนในเขตตำบลธัญญา ส่วนมากนับถือศาสนาพุทธมี วัดพุทธศาสนา ภายในตำบลธัญญา จำนวน ๑๔ แห่ง ส่วนมากจะเป็นวัดภายในหมู่บ้านลัทธิมหานิกาย ชาวบ้านตำบลธัญญามีวัฒนธรรมและประเพณีเหมือนกับชาวอีสานทั่วไป ประเพณีฮีต ๑๒ คอง ๑๔ แต่มีประเพณีที่เด่นชัดปรากฏให้เห็น ได้แก่ ประเพณีงานบุญข้าวจี บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟ บุญข้าวประดับดิน บุญข้าวสาก และบุญกฐิน^{๔๒}

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ด.ต. ทองดี สีโย ได้ทำการศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า

๑. ปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามตัวแปรสถานภาพ และภูมิฐานะเดิมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง โดยส่วนรวมและเป็นรายด้านเช่นเดียวกันทุกตัวแปร

๒. ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ มีปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

๓. ข้าราชการตำรวจที่มีภูมิฐานะเดิมเป็นภาคอีสานและภูมิฐานะเดิมเป็นภาคอื่นๆ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง โดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน

^{๔๒} เรื่องเดียวกัน.

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ การปฏิบัติงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ยังประสบปัญหา และอุปสรรคผู้บริหารเอาใจใส่ดูแลปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น^{๑๑}

ร.ต.อ. ชนินทร์ จัดเคหา ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า

๑. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับต่ำ

๒. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมตามตัวแปรอิสระปรากฏว่า ประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา อาชีพอื่น ๆ เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกกลุ่ม และอยู่ในเขตอำเภอหาดใหญ่ มีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนมีการศึกษาระดับประถมศึกษาลงมา อาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่มและอยู่ในเขตอำเภอเมืองสงขลา ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนตัวแปรด้านอายุ สถานภาพการสมรส และภูมิลำเนาไม่แตกต่างกัน^{๑๒}

พ.ต.ท. สุพจน์ อิ่มเหลา ได้ทำการศึกษาชุมชนหนองเรือกับปัญหาอาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในชุมชนหนองเรือ มีสาเหตุแห่งการกระทำความคิดเกี่ยวกับร่างกายไม่เป็นปัจจัยสัมพันธ์ร่างกายไม่มีลักษณะพิเศษใดๆ สาเหตุเกี่ยวกับมานุษยวิทยาและจิตวิทยา ประชาชนถูกชักชวนให้หลงผิด อายกร่ำรวยโดยไม่ลงทุนเลียนแบบสื่อ สาเหตุเกี่ยวกับสังคมเศรษฐกิจ การเมืองคือว่างงาน เล่นการพนัน ยาเสพติด ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุให้เกิดคดีอาชญากรรม พบว่า คดีฆ่าผู้อื่น คดีทำร้ายร่างกาย คดีชิงทรัพย์ และคดีทำให้เสียทรัพย์ มีปัจจัยมูลเหตุสำคัญจาก ปัญหาว่างงาน ยาเสพติด และการพนัน มีปัจจัยมูลเหตุจากการว่างงาน การพนัน และปัญหาครอบครัว คดีอาวุธปืน มีปัจจัยมูลเหตุสำคัญจากมีปืนไว้ป้องกันตัว และมีปัญหาสังคม

^{๑๑}ค.ต. ทองดี ที โย, “ปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองบุรีรัมย์”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๑, ๑๑๑ หน้า.

^{๑๒}ร.ต.อ. ชนินทร์ จันเคหา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม และปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ), ๒๕๔๑, ๑๒๐ หน้า.

แนวทางในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมในชุมชนหนองเรือพบว่า ด้านป้องกัน นั้น องค์การภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมมือกันสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ส่งเสริมบริการจัดการงานการอาชีพให้กับเยาวชนและประชาชนที่ต้องการมีรายได้ ประชาสัมพันธ์จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจัดการศึกษาให้ทั้งในและนอกระบบ โรงเรียนสถานีตำรวจภูธรจัดบริการสายตรวจให้ทั่วถึง สม่่าเสมอ สอดส่องพฤติกรรมผู้ต้องสงสัย ประชาสัมพันธ์ผลงานการปราบปรามอาชญากรรมทุกครั้ง จัดอบรมตำรวจชุมชนให้มีส่วนร่วมในการให้ข่าวในลักษณะเพื่อเตือนภัย เป็นการป้องกันแก้ปัญหาอาชญากรรมที่ได้ผลดี จัดหน่วยตำรวจชุดปฏิบัติการมวลชนสัมพันธ์สร้างความศรัทธาความเชื่อมั่นให้ชุมชน สำหรับด้านการปราบปรามอาชญากรรมในชุมชนหนองเรือพบว่า ต้องพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านการปฏิบัติการตรวจจับ สกัดจับ กวาดล้าง โดยใช้เครื่องมือสื่อสารยานพาหนะ และอาวุธที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสูง ใช้มาตรการเฝ้าระวังในการปราบปราม”^{๔๕}

ร.ต.ท. สุชาติ สิงห์ขันธ์ ได้ทำการศึกษาความร่วมมือของผู้บริหาร โรงเรียนป้องกันอาชญากรรมภายในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองพิบูลย์โลก ผลการศึกษาพบว่า

“ความร่วมมือของผู้บริหาร โรงเรียนในการป้องกันอาชญากรรมในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองพิบูลย์โลก ทุกระดับมีดังนี้

๑. ความร่วมมือของผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

๑.๑ ความร่วมมือก่อนเกิดเหตุกระทำผิด พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมภายในโรงเรียนก่อนเกิดเหตุกระทำผิด นอกจากการเกี่ยวกับการชมเชยยกย่องให้รางวัลแก่บุคคลใน โรงเรียนที่มีส่วนช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม การมีระบบเตือนภัยหรือป้องกันเหตุของโรงเรียน การออกบัตรเข้า-ออก แก่บุคคลที่จับขังยานพาหนะเข้ามาในบริเวณ โรงเรียนและมาตรการ ป้องกันการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา

๑.๒ ความร่วมมือหลังเกิดเหตุกระทำผิด พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมภายใน โรงเรียนหลังเกิดเหตุกระทำผิด นอกจากการลงโทษหรือเอาผิดกับครูผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนในปกครองกระทำผิดกฎหมาย การแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเมื่อพบว่าบุคคลกรใน โรงเรียนมีประวัติหรือพฤติกรรมที่น่าสงสัยหรือพบว่าบุคคลภายใน โรงเรียนเคยเข้ามากระทำผิดหรืออาจจะกระทำผิดกฎหมายภายใน โรงเรียน

๒. ความร่วมมือของผู้บริหาร โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

^{๔๕}พ.ต.ท. สุพจน์ อิ่มเหลา, “ชุมชนหนองเรือกับปัญหาอาชญากรรม”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๒, ๑๖๓ หน้า.

๒.๑ ความร่วมมือก่อนเกิดเหตุการกระทำผิด พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมภายใน โรงเรียนก่อนเกิดเหตุกระทำผิด ความผิด นอกจากการรายการเกี่ยวกับการบรรยายพิเศษหรือการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนและครูในโรงเรียนเข้าในเกี่ยวกับกฎหมาย บทลงโทษตามกฎหมายตลอดจนผลที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมายการมีระบบเตือนภัยหรือป้องกันเหตุในโรงเรียน และการออกบัตรเข้า-ออก แก่บุคคลที่ขั้บขั้ยานพาหนะเข้ามาในบริเวณโรงเรียน

๒.๒ ความร่วมมือหลังเกิดเหตุกระทำผิด พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมภายใน โรงเรียนหลังเกิดเหตุกระทำผิด นอกจากการลงโทษหรือเอาผิดกับครูผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนในปกครองกระทำผิดกฎหมาย การแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเมื่อพบว่าบุคลากรในโรงเรียนมีประวัติหรือพฤติกรรมที่น่าเชื่อถือว่าจะเคยกระทำผิดกฎหมาย หรืออาจจะกระทำผิดกฎหมาย และการแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเมื่อสงสัยหรือพบว่าบุคคลภายในโรงเรียนเคยเข้ามากระทำ หรืออาจจะกระทำผิดกฎหมายภายในโรงเรียน

๓. ความร่วมมือของผู้บริหาร โรงเรียนระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

๓.๑ ความร่วมมือก่อนเกิดเหตุกระทำผิด พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ ในการป้องกันอาชญากรรมภายใน โรงเรียนก่อนเกิดเหตุกระทำผิดนอกจากการสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนสนใจข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาการเกิดอาชญากรรมและการออกบัตรเข้า-ออกแก่บุคคลที่ขั้บขั้ยานพาหนะเข้ามาบริเวณโรงเรียน

๓.๒ ความร่วมมือหลังเกิดเหตุกระทำผิด พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนระดับสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมในโรงเรียนหลังเกิดเหตุกระทำผิด นอกจากการลงโทษตามระเบียบของโรงเรียนทันที เมื่อโรงเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาท การลงโทษหรือเอาผิดกับครูผู้ปกครองเมื่อนักเรียนในปกครองกระทำผิดกฎหมาย และการแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเมื่อพบว่าบุคลากรในโรงเรียนมีประวัติหรือพฤติกรรมที่น่าเชื่อถือว่าจะเคยกระทำผิดกฎหมาย หรืออาจจะกระทำผิดกฎหมาย”^{๔๖}

พ.ต.ต. วิฑูรย์ โภธิปัสสา ได้ทำการศึกษา ปัญหาการดำเนินงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธร:ศึกษาเฉาพะกรณีกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๒ ผลการศึกษาพบว่า

^{๔๖}ร.ต.ท. สุชาติ สิงห์จันทร์, “การมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการป้องกันอาชญากรรมภายใน โรงเรียนเขตเทศบาลเมืองพิษณุโลก”, ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร), ๒๕๔๔, ๑๕๔ หน้า.

๑. ปัญหาการดำเนินงานตามแผนสาขาชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ของสารวัตรใหญ่ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๒ ทั้งภาพรวมและเป็นรายด้าน พบว่า สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรประสบปัญหาในระดับปานกลาง

๒. สารวัตรใหญ่ประจำสถานีตำรวจภูธรต่างประเภทกับประสบปัญหาการดำเนินการตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งโดยภาพรวมและเป็นด้านได้ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

๓. สารวัตรใหญ่ประจำสถานีตำรวจภูธรที่อายุต่างกันประสบปัญหาในการดำเนินการตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้านในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

๔. สารวัตรใหญ่ตำรวจภูธรที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน ประสบปัญหาในการดำเนินการตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้านในระดับที่ไม่แตกต่างกัน^{๑๑}

ปกรณ รมณีปกรณ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร พบว่า “ผู้ที่รู้จักตำรวจเป็นการส่วนตัว ผู้ที่เคยปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจมาก่อนรวมทั้งผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยรู้จักตำรวจเป็นการส่วนตัว ผู้ที่ไม่เคยปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจมาก่อน และผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สำหรับทัศนคติต่อผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน ทัศนคติต่อการประชุมวางแผนร่วมกับผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจต่อขั้นตอนการดำเนินงาน และความรู้ความเข้าใจต่ออุดมการณ์ของโครงการ มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่เคยทราบเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาก่อนจะมีส่วนร่วมสูงสุด ส่วนผู้ที่ไม่เคยทราบเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาก่อนจะมีส่วนร่วมต่ำสุด และผู้ที่ทราบปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยทราบปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่”^{๑๒}

ปัญญา ธนสัมบัญ ได้ศึกษาเรื่องนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติศึกษาเฉพาะกรณีงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า

๑. ความเข้าใจ ทัศนคติในทางบวก ความเชื่อมั่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจ กับประชาชน ในชุมชนที่มีโครงการสูงกว่าชุมชนที่ไม่มีโครงการ

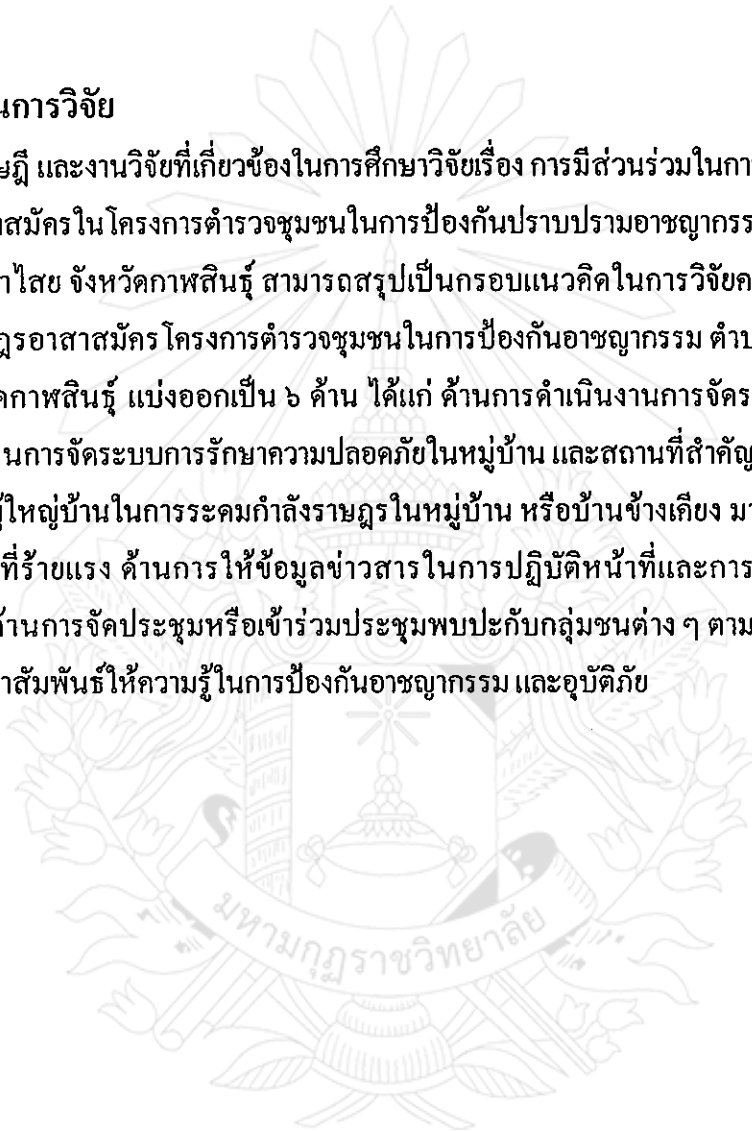
^{๑๑}พ.ต.ท. วิฑูรย์ โพธิ์ปัสสา, “ปัญหาการดำเนินการตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจภูธร : ศึกษากรณีของกองบัญชาการตำรวจภูธร ๒”, ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๕, ๑๑๕ หน้า.

^{๑๒}ปกรณ รมณีปกรณ, “การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ศึกษากรณีเฉพาะชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๔๕, ๑๕๕ หน้า.

๒. การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปฏิบัติงานของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เปรียบเทียบระหว่างก่อนมีโครงการและหลังมีโครงการของชุมชนที่มีโครงการและชุมชนที่ไม่มีโครงการ พบว่า ความเข้าใจทัศนคติในทางบวก ความเชื่อมั่น ความสัมพันธ์ อันดี การสนับสนุน และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น^{๕๐}

๒.๑๐ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมราษฎรอาสาสมัคร ในโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในเขตตำบลธัญญา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงานการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม ด้านการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ ด้านการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการระดมกำลังราษฎรในหมู่บ้าน หรือบ้านข้างเคียง มาเพื่อช่วยระงับเหตุ หรืออุบัติภัยที่ร้ายแรง ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่และการวางแผนป้องกันอาชญากรรม ด้านการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบกับกลุ่มชนต่าง ๆ ตาม โอกาสที่เหมาะสม ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม และอุบัติเหตุ

^{๕๐}ปัญญา ธนสัมบัญ, "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท และชุมชนตามข้อเสนอของสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร ศึกษากรณี : จังหวัดปทุมธานี, วิทยานิพนธ์พัฒนาสังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๕, ๑๘๐ หน้า.

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลรัษฎา อำเภออมลไศย จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามรูปแบบดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๓ การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรยศ ร้อยตำรวจเอกเป็นหัวหน้า ๑ นาย ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นผู้ช่วย ๕ นาย และราษฎรอาสาสมัครในโครงการตำรวจชุมชน ๑๖ นายรวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๒ คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือต่อไปนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ๓.๒.๑ แบบสัมภาษณ์
- ๓.๒.๒ สมุดบันทึก

๓.๓ การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

๓.๓.๒ ข้อมูลภาคสนาม (Field Study) มีวิธีการ ดังนี้

- ๑) การสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของราษฎรอาสาสมัครจนถึงสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

๒) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเป็นการสัมภาษณ์ไปตามสถานการณ์และโอกาสเอื้ออำนวยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ

๓) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

๔) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสัมภาษณ์

๕) นำผลการสัมภาษณ์ มาหาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนออกเก็บข้อมูลจริงต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนประชากร

๒) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ไปยังผู้บังคับการตำรวจภูธรอำเภอภมลาไสย อำเภอภมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

๓) นำแบบสัมภาษณ์แจกให้กับราษฎรอาสาสมัครเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

๔) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือ ทั้งแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ สุ่มคนบันทึก และเครื่องบันทึกเสียง

๓.๕.๒ จำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามความมุ่งหมายและประเด็นที่ทำการศึกษาค้นคว้า

๓.๕.๓ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามความมุ่งหมายและประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษาค้นคว้านำข้อมูลพื้นฐานที่เก็บได้มาประกอบในการวิเคราะห์

๓.๕.๔ นำเสนอผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์ ทั้งแบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง โดยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรยศ ร้อยตำรวจเอก เป็น ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นผู้ช่วย และราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชน รวมทั้งจากการสังเกต และการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาเสนอผลการวิจัย โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ สามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยได้ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภอภมราไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ การจัดประชุมคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบลและผู้เกี่ยวข้อง การตรวจเยี่ยม การจัดระบบ การป้องกันอาชญากรรม การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและสถานที่สำคัญการปราบปรามอาชญากรรม การจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ วิเคราะห์ได้ดังนี้

การจัดประชุมคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบลและผู้เกี่ยวข้อง เป็นการเชิญคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบลและผู้เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่ทำการตำบลชุมชนประจำตำบลธัญญา อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่า “ราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ส่วนมากไม่เคยได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย”^๑ เพราะราษฎรอาสาสมัครเห็นว่า “การวางแผนจัดตั้งโครงการตำรวจชุมชน เป็นหน้าที่ของข้าราชการตำรวจที่เป็นหัวหน้าโครงการตำรวจชุมชน”^๒ ราษฎรอาสาสมัครเห็นว่า การจัดประชุมคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบลและผู้เกี่ยวข้อง ยังไม่ใช่อำนาจ

^๑สัมภาษณ์ นายสงวน ปัญญา, ราษฎรอาสาสมัคร, ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๒สัมภาษณ์ นายวินัย ศิริกุล, ราษฎรอาสาสมัคร, ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐.

หน้าที่ของคุณ จึงไม่มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมร่วมกับคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบล

การตรวจเยี่ยม เป็นการออกตรวจตรา เยี่ยมเยียน หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบเพื่อพบปะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน หรือบุคคลสำคัญในท้องถิ่น เพื่อทำความเข้าใจพื้นที่ บุคคล และเหตุการณ์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เป็นการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ จากการวิจัยพบว่า “ราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในการออกตรวจเยี่ยม พบว่า มีการออกตรวจเยี่ยมหมู่บ้านอยู่เป็นประจำโดยเฉลี่ยอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง”^๓ เพราะ “ได้มีการจัดให้มีการเข้าเวรครั้งละ ๒ คน และจะต้องมีหน้าที่ออกตรวจสืบสวน หาข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ จากประชาชนในพื้นที่”^๔ การออกตรวจเยี่ยมยังอยู่ในระดับน้อย เพราะมีเพียงสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง อาจเนื่องมาจากการที่ราษฎรไม่ได้รับค่าตอบแทนในการออกตรวจจึงไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร ดังนั้นทางราชการควรให้การสนับสนุนงบประมาณมาอุดหนุนในส่วนนี้เพื่อให้การป้องกันอาชญากรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการราษฎรอาสาป้องกันอาชญากรรม

ด้านการดำเนินงานการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรมได้มีการกำหนดให้จัดสมุดตรวจไว้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน การจัดวางตู้รับความคิดเห็น ไว้ในหมู่บ้านทุกแห่ง การจัดกำลังออกตรวจพื้นที่รับผิดชอบทุกวันอย่างน้อย หมู่บ้านละ ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ การเยี่ยมเยียนเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการ สร้างความอบอุ่นให้แก่ประชาชน การให้ความรู้ในด้านการป้องกันตนเองและชุมชน การแสวงหาความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ จากการสัมภาษณ์พบว่า “ราษฎรอาสาสมัครได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบป้องกันอาชญากรรม การดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้”^๕ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของราษฎรอาสาป้องกันปราบปรามก็เป็นส่วนหนึ่งที่ถือเป็นหน้าที่ในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจึงเห็นได้ว่า “ราษฎรอาสาป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบป้องกันอาชญากรรมด้วยความเต็มใจ และได้จัดให้มีสมุดตรวจไว้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน มีการจัดกำลังออกตรวจพื้นที่ในเขตรับผิดชอบทุกวันอย่างน้อย หมู่บ้านละ ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ มีการเยี่ยมเยียนเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน”^๖ ถือได้ว่าอยู่ในระดับน้อยที่ราษฎรอาสาสมัครได้มีส่วนร่วมในการออกตรวจพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ จึงไม่สามารถทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนได้เท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากการให้

^๓สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ นามมนตรี, ราษฎรอาสาสมัคร, ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๔สัมภาษณ์ นายค่อน คำคง, ราษฎรอาสาสมัคร, ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๕สัมภาษณ์ นายคงอินทร์ คงหอม, ราษฎรอาสาสมัคร, ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๖สัมภาษณ์ นายประพันธ์ โมฆรัตน์, ราษฎรอาสาสมัคร, ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

การสนับสนุนของภาครัฐ เช่น การสนับสนุนด้านงบประมาณ การเข้าถึงประชาชนของตำรวจ และการให้ค่าตอบแทนอาสาสมัครจึงทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ

ด้านการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและสถานที่สำคัญ การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและสถานที่สำคัญ ได้กำหนดให้ดำเนินการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อป้องกันอาชญากรรม มีการส่งเสริมสนับสนุนให้มียามรักษาความปลอดภัยสำหรับสถานที่สำคัญ การเข้าร่วมอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม และการเข้าร่วมจัดตั้งอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรมประจำหมู่บ้าน จากการวิจัยพบว่า “ราษฎรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว”^๑ เพราะ “ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่บ่อย ๆ จำเป็นต้องจัดให้มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรม”^๒ ราษฎรอาสาสมัครจึงมีส่วนร่วมในการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและสถานที่สำคัญ เพราะราษฎรอาสาสมัครจะเป็นผู้ที่รู้สภาพพื้นที่ของตนเอง และทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อป้องกันอาชญากรรม ในช่วงเทศกาลกำลังพลของเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจมีไม่เพียงพอ จึงจำเป็นที่จะต้องให้ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วม

ด้านการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการระดมกำลังราษฎรในหมู่บ้าน หรือบ้านข้างเคียง มาเพื่อช่วยระงับเหตุ หรืออุบัติภัยที่ร้ายแรง การปราบปรามอาชญากรรม การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม มีกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการร่วมกัน ได้แก่ การจัดจุดรับแจ้งเหตุขึ้นภายในหมู่บ้าน การได้รับมอบหมายให้ร่วมตั้งจุดสกัดในสถานที่เกิดเหตุ เพื่อรักษาภาพที่เกิดเหตุ การสืบสวนปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นต้นเหตุแห่งอาชญากรรม การมีส่วนร่วมในการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการระดมกำลังราษฎรในหมู่บ้าน หรือบ้านข้างเคียง มาเพื่อช่วยเหลือระงับเหตุ หรืออุบัติภัยที่ร้ายแรง จากการวิจัยพบว่า “ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการปราบปราม มีการออกตรวจสืบสวน ตลอดจนพบปะกับผู้นำชุมชน”^๓ และ “มีส่วนร่วมในการปราบปรามอาชญากรรมในช่วงมีงานบุญประเพณี”^๔ “มีการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อระดมกำลังในการช่วยเหลือระงับเหตุการณ์ต่าง ๆ หรืออุบัติภัยที่ร้ายแรง”^๕

^๑ สัมภาษณ์ นายวสันต์ อรุณรัตน์, ราษฎรอาสาสมัคร, ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๒ สัมภาษณ์ นายนิคม คงประเสริฐ, ราษฎรอาสาสมัคร, ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๓ สัมภาษณ์ นายประยงค์ ไชยคำมิ่ง, ราษฎรอาสาสมัคร, ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๔ สัมภาษณ์ นายคำทร รักสงบ, ราษฎรอาสาสมัคร, ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^๕ สัมภาษณ์ นายวิศรุต คอนกระง่าง, ราษฎรอาสาสมัคร, ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

ด้านการจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรมในการจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น เพื่อให้มีข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่ และการวางแผนป้องกันอาชญากรรม ได้กำหนดกิจกรรมที่จะต้องเข้าร่วมกัน จัดทำระบบข้อมูลบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ได้แก่ การศึกษาปัญหาและสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน หมู่บ้าน และจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สถานที่สำคัญ สถิติการเกิดอาชญากรรม ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ สาเหตุที่เกิด พื้นที่แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม การจัดรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำผิดอาญา สภาพอาชญากรรม สถิติคดีอาญา จากการวิจัยพบว่า “ราษฎรอาสาสมัครได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว”^{๑๒} มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง “โดยการกระจายกำลังออกสู่พื้นที่ มีการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สถานที่สำคัญ สถิติการเกิดอาชญากรรม ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ สาเหตุที่เกิด พื้นที่แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม การจัดรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำผิดอาญา สภาพอาชญากรรม สถิติคดีอาญา”^{๑๓} อีกนัยหนึ่งการจัดรวบรวมข้อมูล การกระทำผิด และการก่อเหตุร้าย ราษฎรอาสาสมัครจะมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลที่จะนำมาให้ส่วนราชการ ได้เพิ่มเติมเพราะราษฎรอาสาสมัครเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่และคุ้นเคยกับประชาชนในท้องที่ของตนมากกว่าตำรวจ จึงทำให้ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูล

ด้านการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกับกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม และความจำเป็น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ในการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร และรับรู้ความต้องการของประชาชน และปัญหาของประชาชน จากการวิจัยพบว่า “ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง”^{๑๔} “เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร และรับรู้ความต้องการของประชาชน รู้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่”^{๑๕} การพบปะกับกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม และความจำเป็นถือเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่จะให้ได้ข้อมูลข่าวสาร ราษฎรอาสาสมัครจึงได้มีส่วนร่วมในการจัดประชุม หรือเข้าร่วมประชุม เพราะราษฎรอาสาสมัครถือเป็นบุคคลที่อยู่ในหมู่บ้านจึงสามารถเข้า และสามารถที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน และปัญหาของประชาชนได้ดีที่สุด จึงมีส่วนร่วมในการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกับกลุ่มชนต่าง ๆ ได้ดี

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายเคน บัวสิงห์, ราษฎรอาสาสมัคร, ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายสุทธิ ชูศรีขันธ์, ราษฎรอาสาสมัคร, ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายทอง คอนสมจิตร, ราษฎรอาสาสมัคร, ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายประเสริฐ ไชยโคตร, ราษฎรอาสาสมัคร, ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐.

ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภารกิจและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานีตำรวจ การประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการติดต่อกันและพันธะสัญญาให้ประชาชนทราบ และเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนรับทราบผลการปฏิบัติของสถานีตำรวจ การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม และอุบัติเหตุ ได้กำหนดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การเผยแพร่ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และสื่ออื่น ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ จากการวิจัยพบว่า “ราษฎรอาสาสมัครส่วนมากจะเป็นผู้ประสานงานให้กับส่วนราชการ คือการส่งหนังสือให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และได้มีการเผยแพร่ทางหอกระจายข่าวให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม”^{๖๖} และราษฎรอาสาสมัครยังได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมจากตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านของตนได้รับทราบถึงการป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ

^{๖๖} สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ คำควร, ราษฎรอาสาสมัคร, ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐.

บทที่ ๕

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอ

ผลการศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลธัญญา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาทั้งจากเอกสาร และ การศึกษาภาคสนาม การศึกษาเอกสารเป็นการศึกษาแนวความคิดและข้อมูลที่สำคัญในเรื่องที่ศึกษา และศึกษาข้อมูลภาคสนามโดยทำการสัมภาษณ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรยศ ร้อยตำรวจเอกเป็นหัวหน้า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นผู้ช่วย และราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชน จำนวน ๑๖ คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา และนำเสนอผลการศึกษาคู่ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ จากการศึกษาสามารถสรุปผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลธัญญา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงานการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม ด้านการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ ด้านการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการระดมกำลังราษฎรในหมู่บ้าน หรือบ้านข้างเคียง มาเพื่อช่วยระงับเหตุ หรืออุบัติภัยที่ร้ายแรง ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่ และการวางแผนป้องกันอาชญากรรม ด้านการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกับกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม และด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม และอุบัติภัยสรุปได้ดังนี้

การจัดประชุมคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบลและผู้เกี่ยวข้อง เป็นการเชิญคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยประจำตำบลและผู้เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม จากการวิจัยพบว่าราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ส่วนมากไม่เคยได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย เพราะราษฎรอาสาสมัครเห็นว่าการวางแผนจัดตั้งโครงการตำรวจชุมชน เป็นหน้าที่ของข้าราชการตำรวจที่เป็นหัวหน้าโครงการตำรวจชุมชน

การตรวจเยี่ยม จากการวิจัยพบว่า ราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ในการออกตรวจเยี่ยม พบว่า มีการออกตรวจเยี่ยมหมู่บ้านอยู่เป็นประจำ โดยเฉลี่ยอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เพราะได้มีการจัดให้มีการเข้าเวรครั้งละ ๒ คน และจะต้องมีหน้าที่ออกตรวจสืบสวน หาข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ จากประชาชนในพื้นที่

การจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม ของราษฎรอาสาสมัคร จากการวิจัยพบว่า ราษฎรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบป้องกันอาชญากรรม การดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ได้จัดให้มี สมุดตรวจไว้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน มีการจัดกำลังออกตรวจพื้นที่ในเขตรับผิดชอบทุกวัน อย่างน้อย หมู่บ้านละ ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ มีการเยี่ยมเยียนเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน

การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและสถานที่สำคัญ จากการวิจัยพบว่า ราษฎรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว เพราะ ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบมี เหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่บ่อย ๆ จำเป็นต้องจัดให้มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อป้องกันการ เกิดอาชญากรรม

การปราบปรามอาชญากรรม การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกัน อาชญากรรม จากการวิจัย พบว่า ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการปราบปราม มีการออกตรวจสืบสวน ตลอดจนพบปะกับผู้นำชุมชน และมีส่วนร่วมในการปราบปรามอาชญากรรมในช่วงมีงานบุญประเพณี มีการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อระดมกำลังในการช่วยเหลือระงับเหตุการณ์ต่าง ๆ หรืออุบัติเหตุ ที่ร้ายแรง

การจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น จากการวิจัยพบว่า ราษฎรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามกิจกรรมดังกล่าว มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยการกระจายกำลังออกสู่พื้นที่ มีการจัดเก็บ ข้อมูลรายละเอียดการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สถานที่สำคัญ สถิติการเกิดอาชญากรรม ช่วงเวลาที่ เกิดเหตุ สาเหตุที่เกิด พื้นที่แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม การจัตราบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการ กระทำผิดอาญา สภาพอาชญากรรม สถิติคดีอาญา

การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร ตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ในการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร และรับรู้ความต้องการของ ประชาชนและปัญหาของประชาชน จากการวิจัยพบว่า ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามกิจกรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร และรับรู้ความต้องการของประชาชน รู้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่

การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ จากการวิจัยพบว่า ราษฎรอาสาสมัครส่วนมากจะเป็นผู้ประสานงานให้กับส่วนราชการ คือการส่งหนังสือให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

และได้มีการเผยแพร่ทางหอกระจายข่าวให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำบลรัษฎา อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านและสถานที่สำคัญ ราษฎรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว เพราะในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่บ่อย ๆ จำเป็นต้องจัดให้มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมการปราบปรามอาชญากรรม การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการปราบปราม มีการออกตรวจสืบสวน ตลอดจนพบปะกับผู้นำชุมชน และมีส่วนร่วมในการปราบปรามอาชญากรรมในช่วงมีงานบุญประเพณี มีการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อระดมกำลังในการช่วยเหลือระงับเหตุการณ์ต่าง ๆ หรืออุบัติภัยที่ร้ายแรง การจัดเก็บข้อมูลท้องถิ่น ราษฎรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยการกระจายกำลังออกสู่พื้นที่ มีการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สถานที่สำคัญ สถิติการเกิดอาชญากรรม ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ สาเหตุที่เกิด พื้นที่แหล่งที่น่าจะเกิดอาชญากรรม การจัดรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำผิดอาญา สภาพอาชญากรรม สถิติคดีอาญา การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ในการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร และรับรู้ความต้องการของประชาชนและปัญหาของประชาชน ราษฎรอาสาสมัครมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร และรับรู้ความต้องการของประชาชน รู้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่ การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรมและอุบัติเหตุ ราษฎรอาสาสมัครส่วนมากจะเป็นผู้ประสานงานให้กับส่วนราชการ คือการส่งหนังสือให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และได้มีการเผยแพร่ทางหอกระจายข่าวให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ร.ต.ท. สุชาติ สิงห์ขันธ์ ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการป้องกันอาชญากรรมภายในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองพิบูลย์โลก ปี ๒๕๔๔ ผลการศึกษาพบว่า

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานชุมชนมวลชนสัมพันธ์ ปรากฏลักษณะของการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามนจัดขึ้น อยู่ระดับนานๆ ครั้ง ไปถึงบ่อยครั้ง โดยการ

ร่วมเสียดสละแรงงานมากที่สุด ด้านการร่วมหาทุนสนับสนุน โครงการชุมชนมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

๒. การดำเนินงานชุมชนมวลชนสัมพันธ์ที่มีความสำคัญจำเป็นในระดับมากที่สุด คือ การเตรียมการดำเนินงานในเรื่องการเตรียมงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล การดำเนินงานหลังการปฏิบัติงานเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข

๓. ปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ที่พบในระดับมากที่สุด คือ ปัญหาด้านนโยบายจากหน่วยเหนือ ในการสนับสนุนสิ่งต่างๆ ไม่เต็มที่ในด้านงบประมาณและวัสดุ และปัญหาที่พบในระดับมากคือ ความยากจน สภาพพื้นที่แห้งแล้ง ไม่มีเวลาร่วมโครงการ ฯ ในการแก้ไขปัญหาด้านนโยบายการปฏิบัติให้มีความชัดเจนจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติจัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ จัดชุดปฏิบัติการชุมชนมวลชนสัมพันธ์ให้สั้นกระชับเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับให้มีระยะเวลาปฏิบัติที่ยาวนานต่อเนื่อง โดยเน้นคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่สำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ ต้องเป็นผู้มีอุดมการณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติและความรู้ความสามารถที่ดีในระดับความสำคัญจำเป็นมากที่สุด และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกรณ์ มณีปกรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่องานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชนชาวจีนในเขตเลือกตั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่รู้จักสำรวจเป็นการส่วนตัว ผู้ที่เคยปฏิบัติงานร่วมกับสำรวจมาก่อนรวมทั้งผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยรู้จักสำรวจเป็นการส่วนตัว ผู้ที่ไม่เคยปฏิบัติงานร่วมกับสำรวจมาก่อน และผู้ที่ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สำหรับทัศนคติต่อผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน ทัศนคติต่อการประชุมวางแผนร่วมกับผู้นำชุมชน ความรู้ความเข้าใจต่อขั้นตอนการดำเนินงาน และความรู้ความเข้าใจต่อจุดมุ่งหมายของโครงการ มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่เคยทราบเกี่ยวกับงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์มาก่อนจะมีส่วนร่วมสูงสุด ส่วนผู้ที่ไม่เคยทราบเกี่ยวกับงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์มาก่อนจะมีส่วนร่วมต่ำสุด และผู้ที่ทราบปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่จะมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยทราบปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ตำรวจต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชนเพื่อเกิดความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม

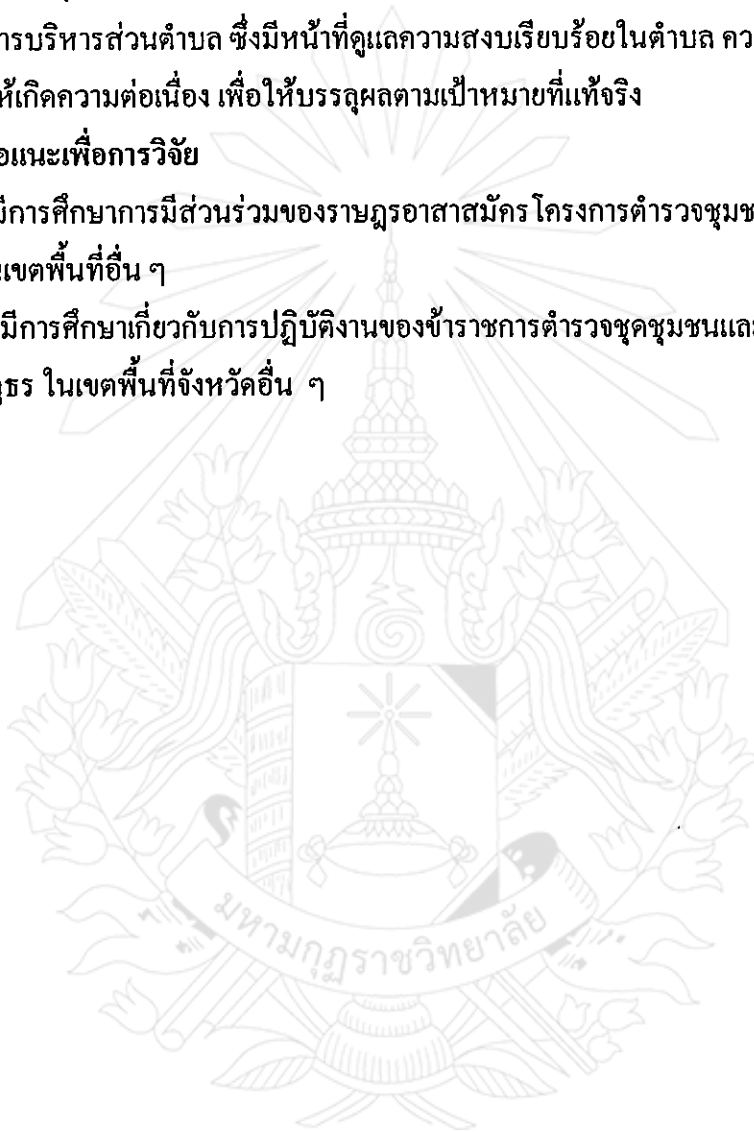
๒. ราษฎรอาสาสมัครตำรวจชุมชน ตามโครงการตำรวจชุมชน ประจำตำบลยังไม่เข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างดีพอ จึงทำให้ราษฎรอาสาสมัครยังคงทำหน้าที่ตามคำสั่งของหัวหน้า ตำรวจชุมชนประจำตำบล ประกอบกับ ไม่มีกฎหมายรองรับคุ้มครอง การปฏิบัติงานของราษฎรอาสาสมัคร ทำให้ขาดหลักประกันในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมั่นคง และชัดเจน เห็นควรให้มีการฝึกอบรมมากขึ้น และออกกฎหมายคุ้มครองราษฎรอาสาสมัคร

๓. องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยในตำบล ควรจัดสรร งบประมาณสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่แท้จริง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

๑. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการ ป้องกันอาชญากรรม ในเขตพื้นที่อื่น ๆ

๒. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์ที่สถานีตำรวจภูธร ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบทในการบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร :

โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗.

เดชนัน จรูญเรืองฤทธิ์. การรักษาความปลอดภัย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป,

๒๕๔๒.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน.

กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๔๗.

ประเสริฐ เมฆมณี. ตำรวจกับกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิช จำกัด, ๒๕๔๔.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพมหานคร :

โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕.

พุทธทาสภิกขุ. บททดลองเสนอว่าด้วยจิตวิเคราะห์แบบพุทธ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พลพันธ์การพิมพ์

จำกัด, ๒๕๔๓.

บุญเด่น วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิติบุคคล

ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๔๖.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์

พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

สากล สถิตวิทยานันท์. สังคมวิทยากับปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

๒) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

กรรณิกา ชมดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการ

สารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

ชรินทร์ จันเคหา, ร.ต.อ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม และปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๑.

ทองคำ ลีโย, ค.ต. “ปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

บุญเลิศ ใจประดิษฐ์, พ.ต.ต. “การปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์พัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.

ปกรณ์ มณีปกรณ์. “การมีส่วนร่วมของคนไทยเชื้อสายจีนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ศึกษากรณีเฉพาะชุมชนชาวจีน ในเขตเลือกตั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๕.

ประเสริฐ สุนทร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมศึกษากรณี : กองบังคับการตำรวจนครบาล ๖”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

ปัญญา ธนสัมบัณ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทและชุมชนตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษากรณี : จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์พัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

มานิตย์ จันทรจำเริญ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจห้วยขวาง”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๕.

วิจурย์ โพธิ์ปัสสา, พ.ต.ท. “ปัญหาการดำเนินการตามแผนสาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธร : ศึกษากรณีของกองบัญชาการตำรวจภูธร ๒”. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๕.

สหชัย สืบคิ้ว, ร.ต.อ. “การมีส่วนร่วมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตรธนบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๔๕.

สุชาติ สิงห์ขรณ์, ร.ด.ท. “การมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการป้องกันอาชญากรรมภายในโรงเรียนเขตเทศบาล เมืองพิษณุโลก”. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๔.

สุพจน์ อิ่มเหลา, พ.ด.ท. “ชุมชนหนองเรือกับปัญหาอาชญากรรม”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒.

สุเมธ ทราบแก้ว. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.

สุเมธ แสงนันทนวล. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมหมู่บ้านแบบเทศบาล ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านสหกรณ์เคหสถานกรุงเทพ จำกัด โครงการ ๔ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖.

อานุกาญ ภิรลภ. “การวิเคราะห์เชิงสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

๓) รายงานการวิจัย

จตุพร บานชื่น. “กิจการตำรวจไทย”. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

๔) บทความในวารสาร

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชน”, วารสารพัฒนาชุมชน ๒. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ : ๒๔-๒๕.

ประธาน วัฒนวานิชย์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม”, วารสารสังคม. ปีที่ ๗ ฉบับพิเศษ มกราคม ๒๕๔๖ : ๒๔.

วรเดช จันทศร. “สาเหตุอาชญากรรม”, วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๒ : ๕๑.

สุชาติ สิงห์ขรณ์, ร.ด.ท. “การมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการป้องกันอาชญากรรมภายในโรงเรียนเขตเทศบาลเมืองพิษณุโลก”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๔.

สุพจน์ อิ่มเหลา, พ.ด.ท. “ชุมชนหนองเรือกับปัญหาอาชญากรรม”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒.

สุเมธ ทราชแก้ว. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ศึกษาเฉพาะกรณี : โครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดอุตรธานี”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.

สุเมธ แสงนิ่มนวล. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในกิจกรรมหมู่บ้านแบบเทศบาล ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่บ้านสหกรณ์เคหสถานกรุงเทพ จำกัด โครงการ ๔ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖.

อานุภาพ ติรลาภ. “การวิเคราะห์เชิงสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

๓) รายงานการวิจัย

จตุพร บานชื่น. “กิจการตำรวจไทย”. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

๔) บทความในวารสาร

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชน”, วารสารพัฒนาชุมชน ๒. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ : ๒๔-๒๕.

ประธาน วัฒนวาณิชย์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม”, วารสารสังคม. ปีที่ ๗ ฉบับพิเศษ มกราคม ๒๕๔๖ : ๒๔.

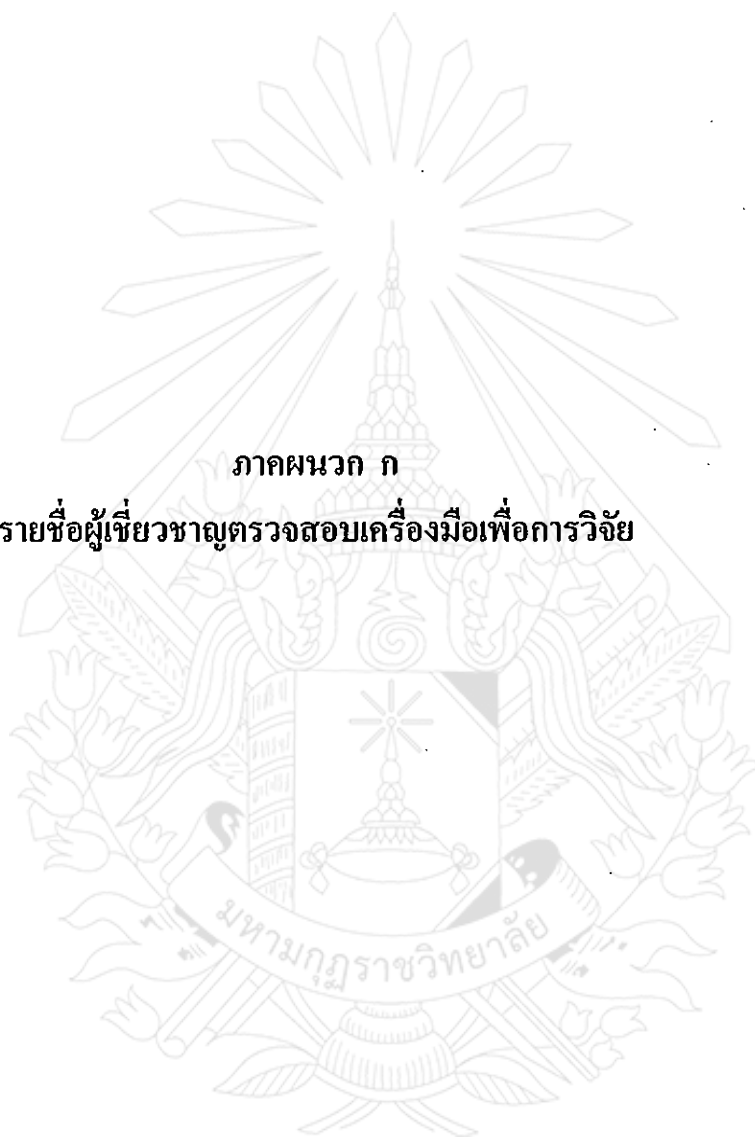
วรเดช จันทศร. “สาเหตุอาชญากรรม”, วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๒ : ๕๑.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

๑. ผศ. ดร.เจริญชัย ชนไพโรจน์

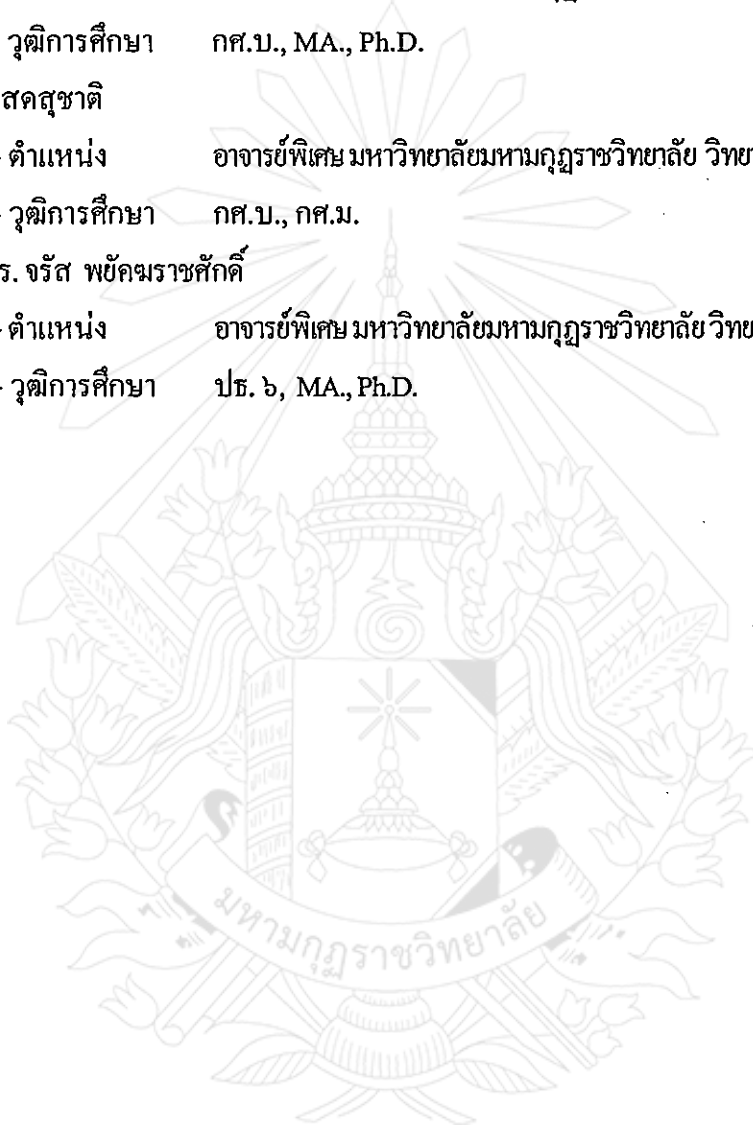
- ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา
- วุฒิการศึกษา กศ.บ., MA., Ph.D.

๒. ผศ.บุญเลิศ สดสุขชาติ

- ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา
- วุฒิการศึกษา กศ.บ., กศ.ม.

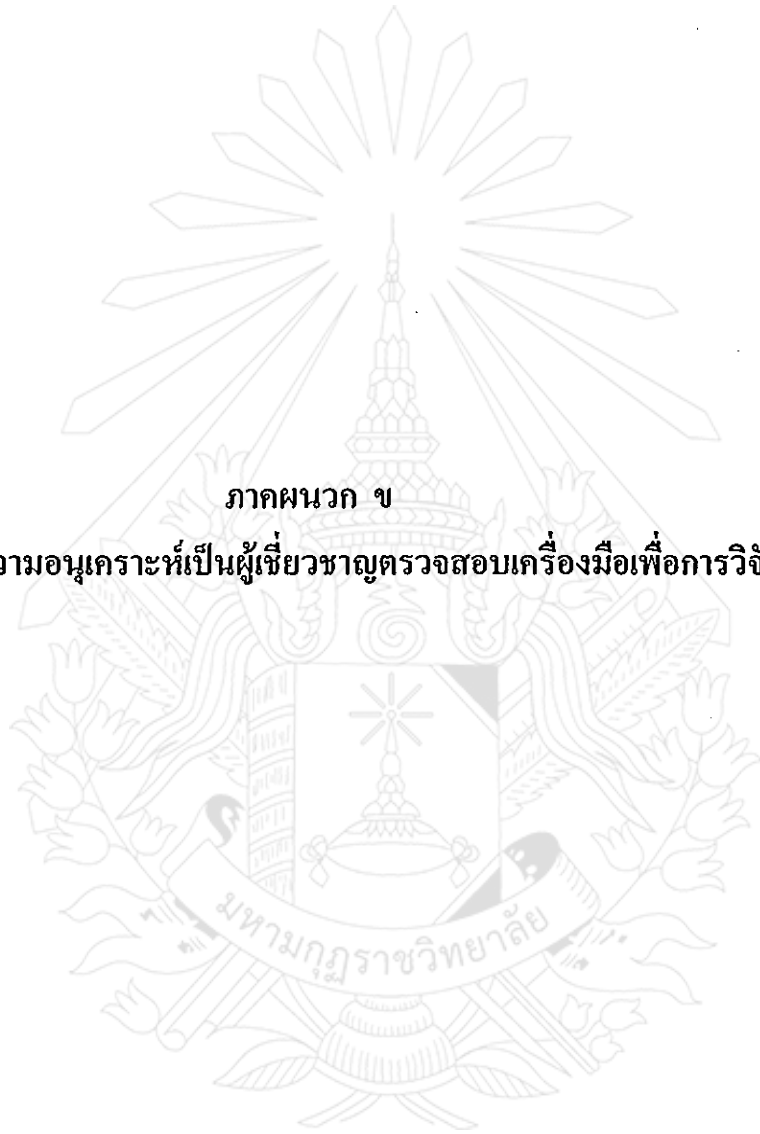
๓. รศ. พิเศษ ดร. จรัส พยัคฆราชศักดิ์

- ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา
- วุฒิการศึกษา ปศ. ๖, MA., Ph.D.

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 6015/ว ๑๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ศศ. ทว.เจริญสุข ธีรไพโรจน์

ด้วย คามตำรวจบุญสม นันสถิตย์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษากาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rcc.mbu.ac.th](http://www.rcc.mbu.ac.th)

ที่ ศบ 6015/ว ๒๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๕ พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร พศ. นภเมธิศ สัตยชาติ

ด้วย คายตำรวจบุญสม นันตถิตย์ นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษากาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลรั้วบุญ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ที่ ศธ 6015/ว ๕๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร รศ. พิเศษ ดร. ศรีดี พันธ์พราสาทักดี

ด้วย คานตำรวจบุญสม นันสถิตย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษาภาคพื้นดิน ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

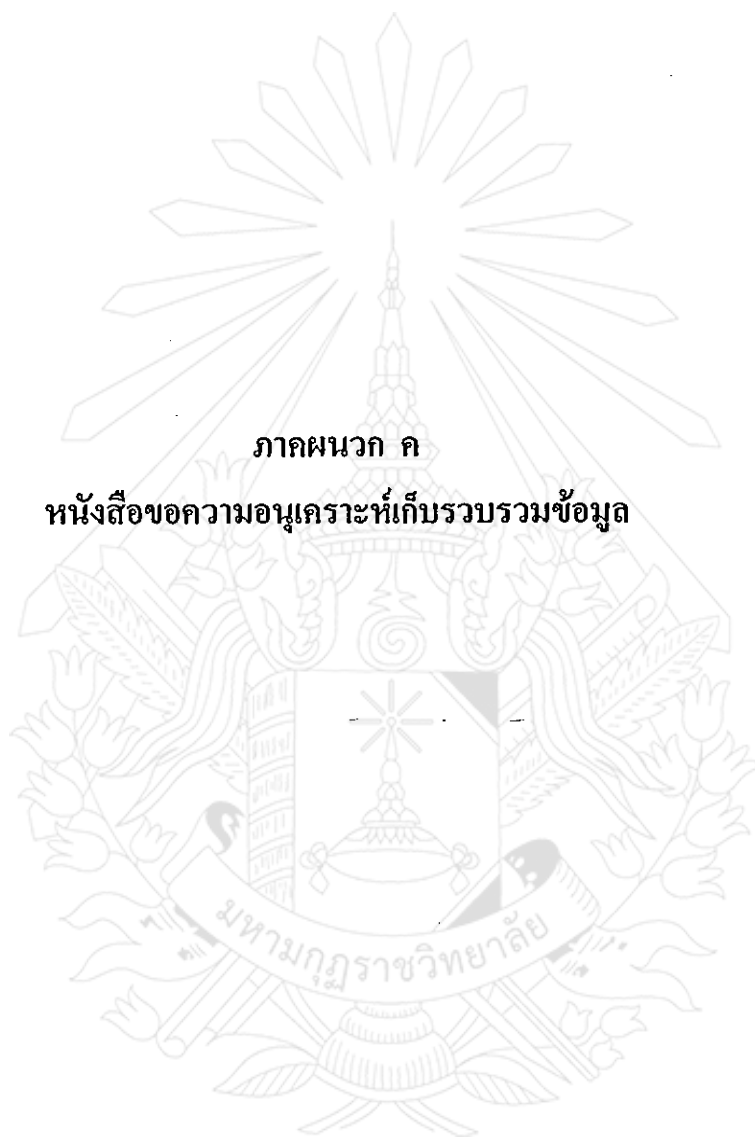
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

<http://www.rcc.mbu.ac.th>

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6015/ว ๒๖๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

21 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ท. ศ.ค. ประภคัง ชคมงาม

ด้วย คาบตำรวจบุญสม นันสถิตย์ นักศึกษาศาखाวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษากาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้ นักศึกษาดังกล่าว ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

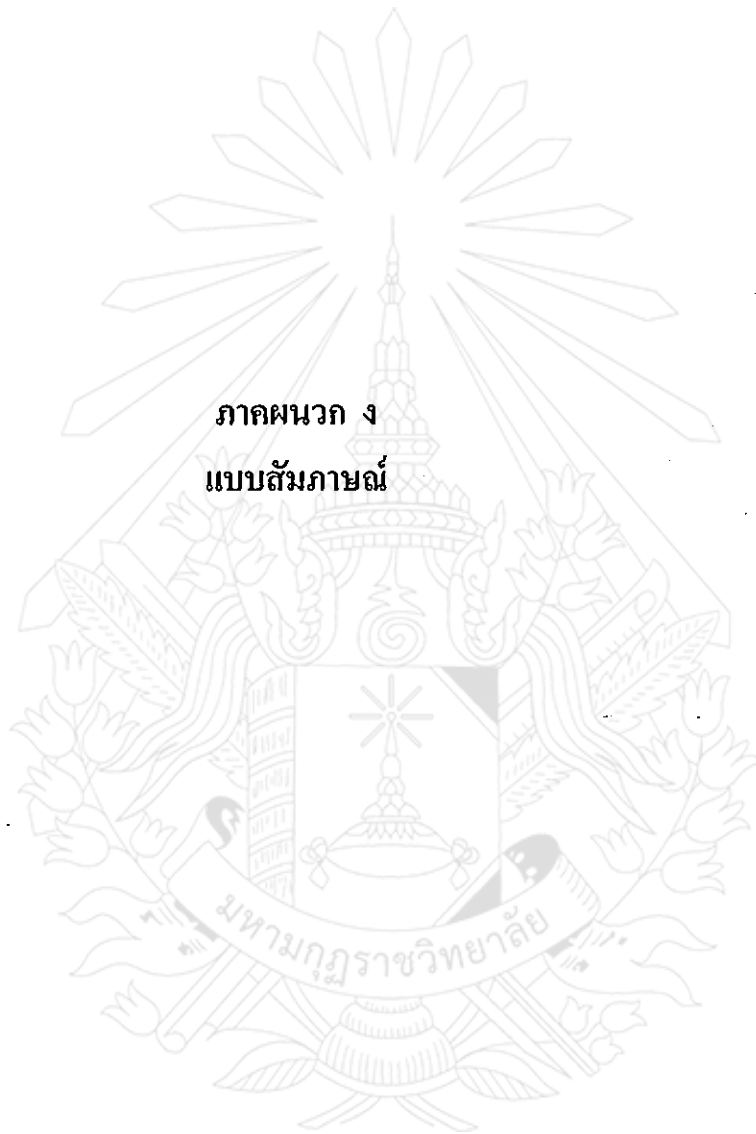
ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. 0-4351-8364, 0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์

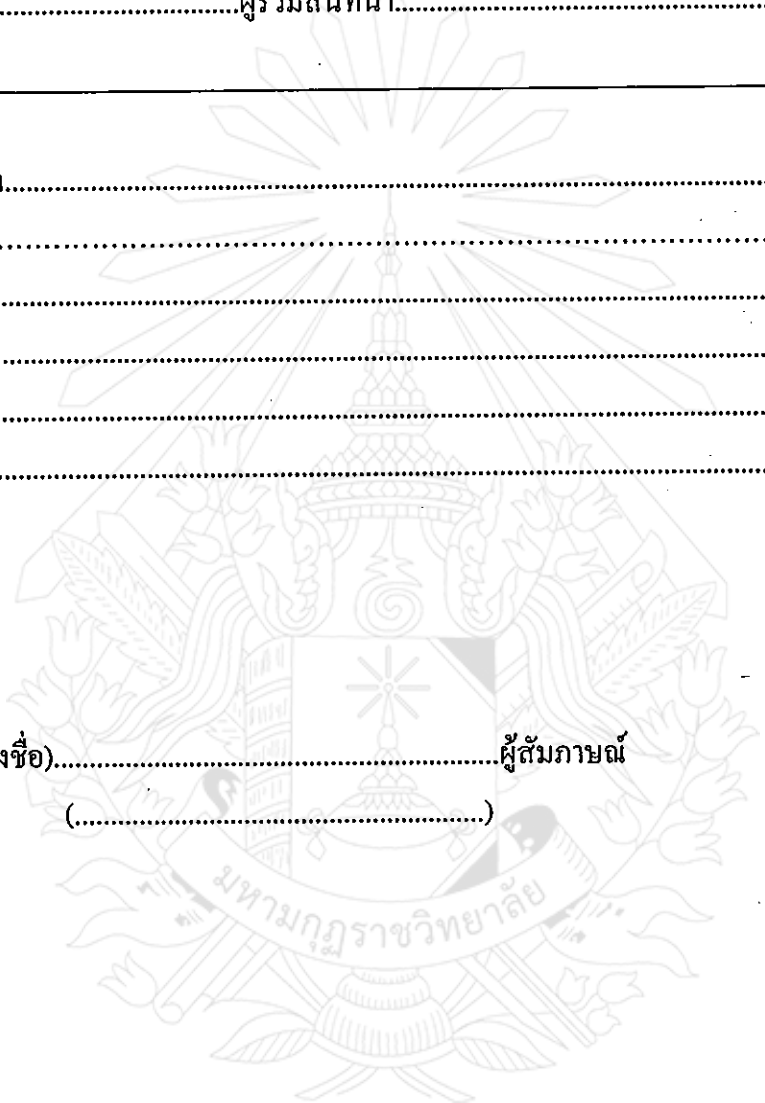

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

บ้านเลขที่.....บ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....
สถานที่.....ผู้ร่วมสนทนา.....

หัวข้อสนทนา/ข้อสังเกต.....
.....
วันที่กรายละเอียด.....
.....
สรุป/ข้อสังเกต.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้สัมภาษณ์
(.....)

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัครโครงการตำรวจชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม :
ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนยศดาบตำรวจ เป็นหัวหน้า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นผู้ช่วย และราษฎรอาสาสมัครในโครงการ เพื่อให้ได้ ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของราษฎรอาสาสมัคร โครงการตำรวจชุมชนในการป้องกัน
อาชญากรรม ตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อ.....นามสกุล.....เพศ.....อายุ.....ปี

ตำแหน่งหน้าที่.....ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ด้านการดำเนินงานการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม

ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรม เช่น การจัดวาง
ตู้รับความคิดเห็นไว้ในหมู่บ้าน การจัดกำลังออกตรวจพื้นที่รับผิดชอบ การเยี่ยมเยียนเพื่อรับทราบ
ปัญหาความต้องการของประชาชนหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

ด้านการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ

ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ ได้แก่ การ
ดำเนินการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

ด้านการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการระดมกำลังราษฎรในหมู่บ้าน หรือบ้านข้างเคียง มาเพื่อช่วยระงับเหตุ หรืออุบัติเหตุที่ร้ายแรง

ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการระดมกำลังราษฎรในหมู่บ้าน หรือบ้านข้างเคียง มาเพื่อช่วยระงับเหตุ หรืออุบัติเหตุที่ร้ายแรงหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่และการวางแผนป้องกันอาชญากรรม

ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่และการวางแผนป้องกันอาชญากรรม เช่น จัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สถานที่สำคัญ สถิติการเกิดอาชญากรรม ช่วงเวลาเกิดเหตุ สาเหตุที่เกิด หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ด้านการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกับกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสมและความจำเป็น

ท่านมีส่วนร่วมในการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมพบปะกับกลุ่มชนต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร ความต้องการและปัญหาของประชาชนหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม และอุบัติเหตุ

ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม และอุบัติเหตุหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

- สัมภาษณ์ ร.ต.อ.พลวัฒน์ อัครโคตร. รอง สวป.สภอ. กมลาไสย. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ ด.ต.ทวีศักดิ์ โพนศิริ. ผบ.หมู่ (ป.). ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ ด.ต.สุวิทย์ ไชยสถิตย์. ผบ.หมู่ (ป.). ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ จ.ส.ต.วัชรินทร์ มิเร. ผบ.หมู่ (ป.). ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ ด.ต.บุญสม นันสถิตย์. ผู้บังคับหมู่ งานป้องกันปราบปราม. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายเคน บัวสิงห์. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายค่อนข้าง คำคง. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายสงวน ปัญญา. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ นามมนตรี. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายประยงค์ ไชยคำมิ่ง. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายประเสริฐ ไชยโคตร. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายวสันต์ อรุณรัตน์. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายวินัย ศิริกุล. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายสัมฤทธิ์ คำควร. ราษฎรอาสาสมัคร. ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายคำธร รักสงบ. ราษฎรอาสาสมัคร. ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายคงอินทร์ คงหอม. ราษฎรอาสาสมัคร. ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายนิคม คงประเสริฐ. ราษฎรอาสาสมัคร. ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายประพันธ์ โมฆรัตน์. ราษฎรอาสาสมัคร. ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายพุทธี ชูศรีอึ้ง. ราษฎรอาสาสมัคร. ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายลอง คอนสมจิตร. ราษฎรอาสาสมัคร. ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.
สัมภาษณ์ นายวิศรุต คอนกระจำง. ราษฎรอาสาสมัคร. ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ดาบตำรวจบุญสม นันตถิต
วัน/เดือน/ปีเกิด	๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ บ้านโปโล หมู่ที่ ๑๐ ตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัด กาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๒๓	สำเร็จหลักสูตรนักเรียนพลตำรวจที่ โรงเรียนตำรวจพร ๓ ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๔๒	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ มหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. ๒๕๒๓	ดำรงตำแหน่งลูกแถว สถานีตำรวจพร กิ่งอำเภอประจำ จังหวัด บุรีรัมย์
พ.ศ. ๒๕๒๔	ดำรงตำแหน่งลูกแถว สถานีตำรวจพร กิ่งอำเภอนาโพธิ์ จังหวัด บุรีรัมย์
พ.ศ. ๒๕๒๘	ดำรงตำแหน่งผู้บังคับหมู่ สถานีตำรวจพร กิ่งอำเภอนามน จังหวัด กาฬสินธุ์
พ.ศ. ๒๕๓๘-ปัจจุบัน	ดำรงตำแหน่งผู้บังคับหมู่ งานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจพร อำเภอกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจพรอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์